

Załącznik
do Uchwały Nr XIX/129/04
Rady Powiatu Sokólskiego
z dnia 29 czerwca 2004 r.

**PLAN ROZWOJU
LOKALNEGO
POWIATU
SOKÓLSKIEGO
na lata 2004-2006**

SOKÓŁKA, CZERWIEC 2004

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA POWIATU SOKÓLSKIEGO.....	5
1. Położenie, powierzchnia, ludność.....	5
2. Środowisko przyrodnicze.....	6
3. Infrastruktura techniczna.....	8
3.1. Komunikacja	8
3.2. Energetyka.....	11
3.3 Gospodarka wodno – ściekowa.....	11
3.4 Gospodarka odpadami.....	12
4. Struktura własności nieruchomości na terenie powiatu sokólskiego.....	17
5. Gospodarka powiat sokólskiego.....	18
5.1 Rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość.	18
5.2 Zagospodarowanie turystyczne	20
5.3 Rolnictwo powiatu.. ..	21
6. Sfera społeczna.....	24
6.1 Zasoby ludzkie	24
6.2. Rynek pracy i bezrobocie.....	26
6.2.1 Struktura bezrobotnych w powiecie wg stanu na 31 grudnia 2003r... ..	26
6.2.2 Charakterystyka bezrobocia	27
6.2.3 Charakterystyka rynku pracy	27
6.3. Infrastruktura społeczna.....	29
6.3.1. Edukacja.....	29
6.3.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe.....	30
6.3.3. Kultura fizyczna i sport.....	32
6.3.4. Pomoc społeczna.....	34
6.3.5. Ochrona zdrowia.....	37
6.4. Poziom bezpieczeństwa	43
II. PRIORYTETY PLANU	45
Priorytet 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój miast i obszarów wiejskich powiatu.....	45
Priorytet 2: Ochrona i poprawa stanu środowiska.....	51
Priorytet 3: Rozwój lokalnych zasobów ludzkich.....	55
Priorytet 4: Wzmocnienie potencjału gospodarczego i społecznego powiatu.. ..	59

III. POWIĄZANIE PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI W POWIECIE	65
IV. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	69
V. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	72
VI. PLAN FINANSOWANIA ZADAŃ W LATACH 2004 - 2006.....	73

WSTĘP

Samorząd powiatu sokólskiego dążąc do zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności zamierza wykorzystać fundusze strukturalne zgodnie z opracowanym dokumentem programowym: „Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Sokólskiego na lata 2004-2006” oraz na kolejny okres programowania 2007-2013.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Sokólskiego jest spójny z planem rozwoju regionalnego województwa podlaskiego w latach 2004-2006, który jest zgodny z założeniami Narodowego Planu Rozwoju.

Narodowy Plan Rozwoju 2004 - 2006 wyznacza sposób wykorzystania pomocy finansowej w ramach funduszy strukturalnych dla naszego kraju.

Celem Narodowego Planu Rozwoju jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki, opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Narodowy Plan Rozwoju jest strategicznym, średniookresowym dokumentem planistycznym, scalającym na poziomie krajowym horyzontalne, sektorowe i regionalne działania państwa. Określa on najważniejsze działania strukturalne, które Polska będąc członkiem Unii Europejskiej, zamierza uruchomić w latach 2004 - 2006 przy wykorzystaniu środków wsparcia UE. Wskazuje kierunki rozwoju gospodarczego Polski w pierwszych latach po akcesji, mające zapewnić warunki sprzyjające długotrwałemu wzrostowi gospodarczemu i podniesieniu poziomu życia mieszkańców.

Instrumentem realizacji polityki regionalnej państwa w latach 2004 - 2006 jest Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, który ma na celu

rozbudowę i modernizację infrastruktury, obejmuje także rozwój lokalny, a w szczególności:

tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji lokalnych, w tym
rozbudowę lokalnego układu transportowego oraz infrastruktury ochrony
środowiska,
rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, promocję integracji społecznej,
rozwój wsi oraz ochronę i kultywowanie dziedzictwa kulturowego,
wspieranie inicjatyw lokalnych z dziedziny turystyki.

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Sokólskiego, zwany dalej „Planem Rozwoju Lokalnego”, przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną powiatu, formułuje priorytety, obszary działań oraz zawiera opis działań zmierzających do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego. Szacuje spodziewane efekty planowanych inwestycji i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych powiatu.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem, który ma kształtować warunki sprzyjające harmonizowaniu działań różnych podmiotów wokół wspólnej wartości, jaką jest rozwój powiatu i korzyści dla jego mieszkańców.

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA POWIATU SOKÓLSKIEGO.

1. Położenie, powierzchnia, ludność.

Powiat sokólski położony jest w środkowo – wschodniej części województwa podlaskiego, na wschodzie graniczy z Białorusią.

Z ogólnej powierzchni powiatu wynoszącej 2054,42 km², tereny użytkowane rolniczo stanowią 87,5 % powierzchni. Znaczącą część powierzchni pokrywają lasy i grunty leśne. Powierzchnia lasów wynosi 49 812 ha, z tego na lasy państwowe przypada 34 832 ha, tj. ok. 69,93 %. Nieużytki rolne zajmują 2,08 % powierzchni powiatu.

Powiat sokólski jest ósmym pod względem wielkości powiatem w Polsce. W jego skład wchodzi 10 gmin posiadających zróżnicowany potencjał gospodarczy i zróżnicowane warunki naturalne. Przeciętna gęstość zaludnienia wynosi 36 osób/km² (w województwie 60,4 osób/km²). Dane statystyczne wskazują ujemny przyrost naturalny, który wynosi: -2,1 % (w województwie – 1,1%). Główną przyczyną małej gęstości zaludnienia jest niski stopień urbanizacji oraz niski stopień wykorzystania majątku produkcyjnego i niewielkie zainteresowanie kapitału zewnętrznego w związku z małą konkurencyjnością lokalizacyjną.

Ludność powiatu sokólskiego w układzie gminnym (stan na 31.12.2002 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego)

Lp.	Gmina	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Miasto	Wieś
1	Sokółka	27,1	13,8	13,3	19,2	7,8
2	Dąbrowa Białostocka	13,1	6,6	6,5	6,3	6,9
3	Suchowola	7,5	3,8	3,8	2,3	5,2
4	Janów	4,6	2,3	2,3		4,6
5	Korycin	3,7	1,8	1,9		3,7
6	Krynki	3,7	1,9	1,8		3,7
7	Kuźnica	4,5	2,2	2,3		4,5
8	Nowy Dwór	3,1	1,6	1,5		3,1
9	Sidra	4,1	2,1	2,1		4,1
10	Szudziałowo	3,6	1,8	1,9		3,6
Ogółem	w tys.	74,6	37,7	37,0	27,8	46,8

2. Środowisko przyrodnicze.

Powiat sokólski posiada w znacznym stopniu zachowane w stanie naturalnym, o wysokich i unikalnych walorach w skali kraju i Europy, środowisko przyrodnicze – głównie kompleksy naturalnych lasów (gmina Szudziałowo), bagienne doliny rzek (gminy Dąbrowa Białostocka, Suchowola, Korycin) o cennej i różnorodnej roślinności. Obszary te odznaczają się najwyższym stopniem naturalności szaty roślinnej oraz najwyższą bioróżnorodnością.

O wysokim potencjale biotycznym obszaru powiatu świadczy bogactwo fauny i flory oraz występowanie licznych chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, a także znaczna ilość obszarów określanych statusem ochrony. Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 69 pomników przyrody, głównie w postaci zabytkowych drzew i gładów. Łącznie wszelkimi formami ochrony przyrodniczej objęta jest powierzchnia 53,2 tys. ha, co stanowi 25,9 % całej powierzchni powiatu. Tereny te są stosunkowo mało przekształcone przez działalność człowieka.

Lasy są jedną z dominujących form użytkowania terenu w powiecie, odgrywają istotną rolę w tworzeniu dobrych warunków środowiskowych, wpływają pozytywnie na rozwój lokalnych ekosystemów oraz są znaczącym składnikiem krajobrazu. Lasy i grunty leśne powiatu sokólskiego zajmują ok. 24 % powierzchni (wskaźnik lesistości dla kraju - 28,4 %).

Dobry stan środowiska przyrodniczego sprzyja bogactwu świata roślin i zwierząt, który jest niepowtarzalnym skarbem tych terenów.

Powiat sokólski z uwagi na unikatowe wartości przyrodnicze jest włączony, tak jak cały obszar województwa podlaskiego, do ekoregionu „Zielone Płuca Polski”.

Skalne surowce mineralne na terenie powiatu sokólskiego eksploatuje się metodami odkrywkowymi. Szczególnie bogate są zasoby piasku, żwiru i kruszywa naturalnego. Największe złoża kruszywa naturalnego o

zatwierdzonych zasobach to: rejon Sokółka (Kundzin, Zadworzany, Geniusze), rejon Sidra (Racewo), rejon Kuźnica.

Na obszarze powiatu sokólskiego występują gleby wykształcone z polodowcowych piasków i żwirów, glin i pyłów oraz współczesnych osadów torfowych, namułów. Największy odsetek zajmują gleby wytworzone z piasków i glin w trybie gleb brunatnych i bielcowych, a następnie czarne ziemie i gleby bagienne.

Teren powiatu sokólskiego charakteryzuje dobrze rozwinięta sieć rzeczna i wód powierzchniowych. Główne rzeki na terytorium powiatu prowadzą wody, głównie III klasy czystości, bądź też pozaklasowe; sporadycznie kwalifikują się do II klasy czystości.

Obszar powiatu charakteryzuje się niskim stężeniem zanieczyszczeń w powietrzu. Główny wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza w zimie mają procesy spalania paliw w celach grzewczych oraz ruch samochodowy, natomiast w lecie - ruch samochodowy.

ŚRODOWISKO I JEGO OCHRONA

ANALIZA

Mocne strony:	Słabe strony:
wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe, czyste środowisko, walory turystyczno-krajoznawcze, lokalne walory uzdrowiskowe, znaczne zasoby surowców odnawialnych dobrej jakości (głównie drewno), obiekty chronione znane w Europie i na świecie,	nierozwiązane problemy gospodarki odpadami, kolizje ciągów infrastrukturalnych z obszarami cennymi przyrodniczo, niski poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa (konflikty środowiskowe),

3. Infrastruktura techniczna.

Jednym z podstawowych warunków wzrostu społeczno-gospodarczego powiatu sokólskiego jest szybki rozwój infrastruktury technicznej, pozwalający na racjonalne wykorzystanie kapitału miejscowego oraz skuteczne przyciąganie kapitału z zewnątrz.

Infrastrukturę techniczną tworzy:

- komunikacja,
- telekomunikacja,
- energetyka,
- gospodarka wodna,
- gospodarka zasobami naturalnymi,
- gospodarka odpadami i odprowadzanie ścieków.

3.1. Komunikacja

Przewozy kolejowe mają charakter regionalny i międzyregionalny, służą głównie do przemieszczania osób do pracy, szkół i na uczelnie.

Teren powiatu jest słabo rozwinięty gospodarczo. Przed kilku laty gospodarzę ożywiały handel przygraniczny, tysiące ludzi znajdowało pracę w handlu lub na potrzeby bazarów. Sytuacja ta powodowała masowe przemieszczanie się ludności, wszelkimi środkami lokomocji, w tym również koleją. Wprowadzenie ograniczeń w przekraczaniu granic spowodowało regres w zakresie kolejnych przewozów regionalnych z powodu niskiej frekwencji podróży. Transport jest ważnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Kolej jako bardziej przyjazna środowisku powinna być utrzymana, a nawet należałoby popierać jej dalszy rozwój.

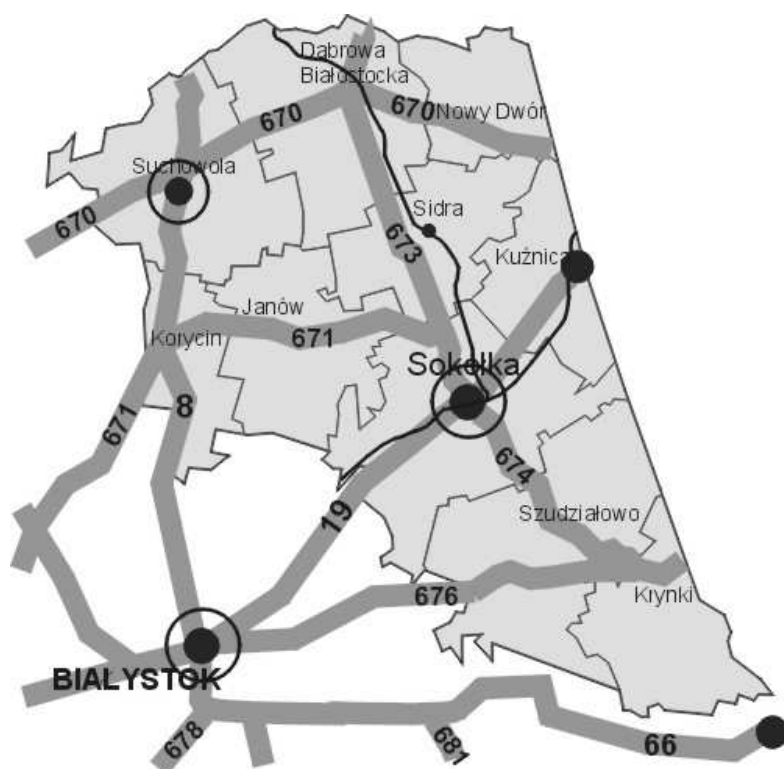
Mapka. Kolej w powiecie sokólskim.

oprac. podlaskie biuro planowania przestrzennego

Transport drogowy na terenie powiatu odbywa się dzięki sieci drogowej zarządzanej przez wszystkie szczeble administracji, wobec czego mamy drogi:

- krajowe,
- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne.

oprac. podlaskie biuro planowania przestrzennego

Drogami powiatowymi w powiecie sokólskim zarządza Powiatowy Zarząd Dróg w Sokółce.

Długość dróg powiatowych wynosi 901 km, z tego na terenie miast jest 31km. Jest 61 mostów o łącznej długości 610 mb i 879 przepustów.

Z łącznej ilości 901 km dróg powiatowych, 320,264km to drogi o nawierzchni twardej nieulepszonej (żwirowej), wymagające modernizacji (zmiany charakteru nawierzchni - na bitumiczną); 212,204 km dróg to drogi gruntowe (o nawierzchni ulepszonej- 160,863 km i nieulepszonej – 51,341 km). Pozostałe 369,033 km dróg(o nawierzchni twardej ulepszonej) wymaga wzmocnienia z uwagi na przenoszenie coraz większych obciążeń, w związku ze zwiększającym się sukcesywnie ruchem pojazdów lub wymaga zabezpieczenia przez zastosowanie zabiegów konserwacyjnych, np.: powierzchniowe utrwalanie, cienkie dywaniki, które przedłużają trwałość nawierzchni bitumicznych.

Istniejąca sieć drogowa powiatu sokólskiego stanowi wystarczającą ilość połączeń komunikacyjnych, będących podstawą rozwoju regionu. Finansowanie tylko w poprawę stanu technicznego dróg powiatowych może okazać się barierą rozwoju dla wielu inicjatyw społecznych i gospodarczych.

3.2. Energetyka

Energia elektryczna dla powiatu dostarczana jest prawie w całości z krajowego systemu elektroenergetycznego.

Obsługę zasilania w energię wykonuje Rejon Energetyczny Sokółka.

Teren powiatu charakteryzuje nierównomierne zaopatrzenie w energię. Część powierzchni szczególnie w strefie przygranicznej ma niedostatecznie rozbudowaną sieć linii rozdzielczych. Niemniej jednak stan energetyki nie jest barierą rozwoju powiatu. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w powiecie sokólskim wynosi 14,6 kW-h (w województwie - 389,6 kW-h). Ze względu na ochronę środowiska, obniżenie kosztów pozyskiwania energii oraz konieczność uzyskania zakładanych w polityce energetycznej państwa udziałów 7,5 % do 2010 r., a 14 % w 2020 r. energii odnawialnej w bilansie energetycznym, uzasadniają rozwój i wsparcie przedsięwzięć w tym zakresie.

3.3 Gospodarka wodno – ściekowa.

Gminy powiatu sokólskiego są zwodociagowane (879,2 km) i skanalizowane częściowo (108,2 km). Średni pobór wody w powiecie wynosi 1,5 hm³/h.

Ścieki są odprowadzane przy pomocy kanalizacji sanitarnej oraz do bezodpływowych zbiorników, tzw. „szamb” lub niezgodnie z przepisami ochrony środowiska do: suchych ustępów, dołów chłonnych, „bezodpływowych” osadników gnilnych.

Na terenie powiatu zlokalizowanych jest:

8 oczyszczalni ścieków o $Q_{d\acute{s}r} > 100 \text{ m}^3/\text{d}$:

Sokółka – 6 000 m³/d
Dąbrowa Białostocka – 1 500 m³/d
Suchowola - 300 m³/d
Janów - 150 m³/d
Korycin - 160 m³/d
Krynki – 1 000 m³/d
Kuźnica – 350 m³/d
Nowy Dwór - 150 m³/d

i 1 oczyszczalnia ścieków o $Q_{d\acute{s}r} < 100 \text{ m}^3/\text{d}$:

Szudziałowo - 75 m³/d.

3.4 Gospodarka odpadami.

Główne źródła wytwarzania odpadów komunalnych w powiecie sokólskim - to gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury: handel, usługi, szkolnictwo, obiekty targowe i inne. Poza typowymi odpadami komunalnymi, wytwarzane są także odpady wymagające odrębnego traktowania np. odpady wielkogabarytowe, odpady remontowo – budowlane, odpady z czyszczenia ulic, odpady z ogrodów i parków, a również odpady niebezpieczne. Odpady z sektora gospodarczego są unieszkodliwiane przez wyspecjalizowane firmy posiadające odpowiednie pozwolenia wymagane przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach, najczęściej są one spoza powiatu.

Gospodarką odpadami komunalnymi w większości gmin powiatu sokólskiego tj. zbieraniem, transportem i unieszkodliwianiem tych odpadów zajmują się podmioty gospodarcze, które uległy przekształceniu z dawnych zakładów gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w samodzielnie prosperujące jednostki. Przejęły one zadania tych zakładów, a w niektórych gminach stały się monopolistą w tej dziedzinie gospodarki.

Stosowane pojemniki do gromadzenia i wywozu odpadów są pojemnikami typowymi dla innych regionów Polski. Są to pojemniki i kontenery o pojemności od 110 dm³ do 7m³. Wywóz tych pojemników w większości gmin również odbywa się przy pomocy typowych samochodów specjalistycznych, nieliczne gminy zbierają odpady w sposób „prowizoryczny” tj. ciągnikiem z przyczepą.

Tylko znikoma ilość odpadów komunalnych poddawana jest procesom odzysku lub unieszkodliwiania. Nieliczne gminy rozpoczęły selektywną zbiórkę odpadów. Spowodowane jest to przede wszystkim wysokimi kosztami przedsięwzięcia oraz koniecznością zaangażowania znacznego potencjału sprzętowego.

W powiecie sokólskim, mimo wielu dostępnych obecnie technologii, dominuje unieszkodliwianie odpadów poprzez ich składowanie na składowiskach.

W przyszłych latach powinno następować zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach, ponieważ po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej, zgodnie z jej dyrektywami, tą metodą można unieszkodliwiać tylko pozostałości przetworzonych odpadów: popioły, żużle, odsortowane z kompostu kamienie itp. Polska wynegocjowała 3 letni okres przejściowy na dostosowanie składowisk do wymagań dyrektywy: 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów oraz 96/61/WE tzw. dyrektywa IPPC co oznacza, że najpóźniej do 1 lipca 2012r. wszystkie składowiska muszą spełnić wymagania powyższych dyrektyw.

Na terenie powiatu sokólskiego funkcjonuje obecnie 10 składowisk odpadów. Większość z nich to składowiska małe, nie spełniające wszystkich wymagań określonych przepisami ochrony środowiska. Zgodnie z art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100 poz. 1085 z późn. zm.) zarządzający tymi składowiskami są zobowiązani do dostosowania ich funkcjonowania do wymogów przepisów o odpadach, w terminie do dnia 31 grudnia 2005r.

Rozmieszczenie składowisk odpadów komunalnych

L.p.	Składowisko komunalne (zarządca, lokalizacja)	Pojemność pozostała	Ilość odpadów przyjmowanych rocznie (Mg)	Uwagi
1.	Miejsko – gminne składowisko odpadów stałych w Dąbrowie Bł.; zarządzający: PGKiM Dąbrowa Bł. i UM Dąbrowa Bł.	45190 m ³	8470 m ³	ogrodzenie brak rejestracji wjazdów ilość przyjmowanych odpadów określana szacunkowo

2.	Międzygminne składowisko odpadów w Janowie; zarządzający: Związek Gmin „Kumiałka – Biebrza”	10000 m ³	8000 m ³	ogrodzenie rejestracja wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów
3.	Gminne składowisko odpadów w Korycinie; zarządzający: Urząd Gminy w Korycinie	5000 m ³	50 Mg	brak ogrodzenia brak rejestracji wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów
4.	Gminne składowisko odpadów w Ozierskich, gm. Krynki; zarządzający: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Krynkach	98000 m ³	3000 m ³	ogrodzenie rejestracja wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów
5.	Gminne składowisko odpadów w Ciamaniach, gm. Kuźnica Bł.; zarządzający: ZGKiM Kuźnica Bł.	49850 Mg	150 Mg	ogrodzenie brak rejestracji wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów
6.	Gminne składowisko odpadów stałych w Nowym Dworze; zarządzający: Zakład Komunalny w Nowym Dworze	6500 m ³	300 m ³	ogrodzenie brak rejestracji wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów
7.	Gminne składowisko odpadów stałych w Sidrze; zarządzający: Zakład Obsługi Komunalnej i Mieszkaniowej w Sidrze	7600 m ³	800 m ³	ogrodzenie brak rejestracji wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów
8.	Gminne składowisko odpadów komunalnych w Karczach, gm. Sokółka; zarządzający: MPO Sp. z o.o. Sokółka	120000 m ³	30000 m ³	ogrodzenie rejestracja wjazdów ilości przyjmowanych odpadów określana szacunkowo
9.	Gminne składowisko odpadów stałych w Suchowoli; zarządzający: UM w Suchowoli	2600 m ³	50 m ³	brak ogrodzenia brak rejestracji wjazdów brak pomiaru ilości przyjmowanych odpadów

10.	Gminne składowisko odpadów stałych w Szudziałowie; UG w Szudziałowie	23000 m ³	230 m ³	ogrodzenie brak rejestracji wjazdów brak
11.	Składowisko odpadów komunalnych w m. Poświętne gm. Suchowola; UM w Suchowoli	76 000 m ³	-	ogrodzenie rejestracja wjazdów pomiar ilości przyjmowanych odpadów

Źródło: „Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Sokólskiego na lata 2003-2006”

Planowana jest budowa nowego składowiska odpadów dla miasta i gminy Sokółka oraz gmin ościennych: Krynki, Kuźnica, Sidra i Szudziałowo. Składowisko przeznaczone będzie na składowanie odpadów obojętnych i innych niż niebezpieczne, z wydzieloną częścią na składowanie odpadów niebezpiecznych oraz czasowego gromadzenia odpadów zbieranych selektywnie. Projektowane składowisko ma obsługiwać teren zamieszkały w chwili obecnej przez około 44 tys. osób (miasto i gmina Sokółka oraz wspomniane gminy ościenne). Przyjęto 25 letni okres eksploatacji składowiska, w ciągu którego całkowita ilość zdeponowanych odpadów wyniesie 858 500 m³. Składowisko będzie spełniać wszystkie wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk (Dz. U. Nr 61 poz. 549).

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
przygraniczne położenie powiatu i przebieg przez jego obszar transeuropejskiego korytarza infrastruktury drogowej i kolejowej, dostosowany do potrzeb osadnictwa układ przestrzenno – funkcjonalny sieci drogowej,	duża część dróg powiatowych i gminnych nie spełnia standardów technicznych,

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
wystarczający potencjał przesyłowy w urządzeniach elektroenergetycznych wysokich napięć i dywersyfikacja źródeł energii zapewniająca min. bezpieczeństwa zasilania,	niski stopień rozwoju energetyki odnawialnej w stosunku do potrzeb i ustaleń polityki energetycznej państwa i UE, duża zawodność funkcjonowania systemu elektroenergetycznego na części obszarów wiejskich,

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA, KANALIZACYJNA I GOSPODARKI ODPADAMI

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
wysoka jakość środowiska naturalnego, ujęcia wodociągów komunalnych zabezpieczające perspektywiczne zapotrzebowanie wody dobrej jakości, komunalne oczyszczalnie ścieków z dużymi rezerwami przepustowości kanalizacyjnej w większości miast.	niski stopień wyposażenia w wodociągi części wiejskiej sieci osadniczej, niski stopień skanalizowania wiejskiej sieci osadniczej, braki kanalizacji deszczowej miast, składowiska nie dostosowane do obowiązujących przepisów, brak technologii do segregacji i utylizacji odpadów komunalnych, nierozwiązany problem utylizacji odpadów niebezpiecznych, nierozwiązany problem „dzikich” wysypisk, źle zorganizowany lub brak systemu selektywnej zbiórki odpadów, brak odpowiedniego prawa lokalnego w zakresie gospodarki odpadami oraz brak konsekwentnej egzekucji tego prawa

Źródło: Wydział Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa

4. Struktura własności nieruchomości na terenie powiatu sokólskiego.

W strukturze własności nieruchomości na terenie powiatu sokólskiego przeważają grunty stanowiące własność osób fizycznych –148 186 ha, z czego 144 419 ha wchodzi w skład gospodarstw rolnych.

Nadal bardzo istotną powierzchnię powiatu zajmują nieruchomości będące własnością Skarbu Państwa –47 337 ha, przy czym 77,33 % tej powierzchni stanowią nieruchomości znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe, a 12,01 % to nieruchomości rolne, którymi włada Agencja Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa.

Gminy i związki międzygminne są właścicielami 4986 ha gruntów, z czego 2,33 % przekazały w wieczyste użytkowanie osobom fizycznym. Powiat sokólski jest właścicielem nieruchomości o pow.155 ha.

Znacząca część nieruchomości – 1076 ha jest własnością spółek prawa handlowego.

Na terenie powiatu sokólskiego nadal występują wspólnoty gruntowe wsi, które dysponują nieruchomościami rolnymi o pow. 984 ha.

Pozostałe nieruchomości, o powierzchni 692 ha stanowią własność kościołów i związków wyznaniowych.

źródło: Wydział GKN (stan 01.01.2004r.)

5. Gospodarka Powiatu Sokólskiego.

5.1 Rozwój gospodarczy i przedsiębiorczość.

Największy udział w strukturze powstawania dochodów gospodarki powiatu mają rolnictwo, leśnictwo, przemysł, usługi rynkowe.

Okres transformacji przyniósł stały wzrost sektora prywatnego, w tym wzrost ilości spółek handlowych, spółek cywilnych i spółdzielni. Wśród podmiotów prywatnych przeważa własność osób fizycznych, które jako małe i średnie przedsiębiorstwa tworzą określony potencjał rozwojowy regionu.

Głównymi branżami przemysłowymi w powiecie sokólskim jest produkcja i przetwórstwo artykułów spożywczych (przemysł mleczarski, mięsny, owocowo-warzywny). W regionie istnieją jednostki zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym i niemal wszystkie należą do sektora prywatnego.

Konkurencyjność Małych i Średnich Przedsiębiorstw w regionie nie jest duża. Wynika to z okresu dużego niedoinwestowania, w efekcie czego wiele lokalnych przedsiębiorstw nie może sprostać swym konkurentom nie tylko z Europy, ale również z innych regionów Polski. Aby zwiększyć potencjał wzrostu konkurencyjności należy zwiększyć inwestowanie w nowe technologie i w rozwój kwalifikacji pracowników . Bariery w osiągnięciu sukcesu w działalności Małych i Średnich Przedsiębiorstw jest niewątpliwie szczupłość posiadanych środków finansowych. Duże znaczenie ma tworzenie pozabankowych źródeł zewnętrznego zasilania finansowego przedsięwzięć gospodarczych (fundusze, gwarancje, dotacje itp.). W celu zwiększenia atrakcyjności Małych i Średnich Przesiębiorstw konieczne jest również zapewnienie możliwości łatwiejszego uzyskania wsparcia edukacyjnego m.in. w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Innowacje wsparte inwestycjami w kapitał ludzki i wiedzę biznesową stworzą podstawy pomyślnego rozwoju dla małej i średniej przedsiębiorczości.

Powiat sokólski charakteryzuje się niskim poziomem uprzemysłowienia.

Handel zagraniczny, a zwłaszcza jego obsługa, odgrywa duże znaczenie w gospodarce powiatu z racji przygranicznego położenia, jednak udział powiatu w obrotach handlu zagranicznego jest stosunkowo niski.

Po stronie eksportu największy wzrost obrotów odnotowano w wymianie z krajami rozwijającymi się, a po stronie importu - z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

W kierunkach eksportu dominuje sprzedaż na rynki Rosji, Białorusi, Ukrainy, Litwy i Unii Europejskiej, zaś w kierunkach importu przeważają kraje UE.

Najważniejszymi wyrobami eksportowanymi były: meble i wyroby stolarskie, produkty mleczarskie, produkty przemysłu mięsnego, przetwory owocowe i warzywne. W imporcie dominowały dobra zaopatrzeniowe.

Dominującą funkcją gospodarczą powiatu sokólskiego jest produkcja rolnicza. Na podstawie analizy sektora gospodarczego można sformułować wniosek, że podstawowym czynnikiem hamującym tempo wzrostu gospodarczego jest niska konkurencyjność przedsiębiorstw.

Podnoszenie konkurencyjności powinno następować przez oddziaływanie na podmioty gospodarcze w ramach programów kształtujących poziom konkurencyjności wszystkich przedsiębiorstw, jak i w ramach programów, które rokują szansę na osiągnięcie przewagi konkurencyjnej na rynkach zewnętrznych.

Do sektorów priorytetowych w powiecie sokólskim należy zaliczyć przemysł wykorzystujący lokalne zasoby, do których zaliczyć możemy:

- przemysł przetwórstwa płodów rolnych,
- przemysł drzewny i meblarski,
- przemysł opierający się na wysoko wykwalifikowanych zasobach ludzkich,
- turystyka.

5.2 Zagospodarowanie turystyczne powiatu.

Powiat sokólski jest regionem atrakcyjnym turystycznie dla osób ceniących kontakt z przyrodą. Charakteryzuje się wybitnymi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi. Na walory środowiska składają się unikalne tereny bagienne, puszcza, kompleksy leśne, urozmaicona rzeźba terenu, czyste powietrze, jak również różnorodne dziedzictwo kulturowe. Stwarza to szansę dla rozwoju turystyki kwalifikowanej, krajoznawczej, agroturystyki, ekoturystyki, turystyki konnej.

Ruch turystyczny zwiększył się znacznie po wytyczeniu szlaków turystycznych między innymi: tradycyjnego szlaku rękodzieła ludowego na terenie gminy Sokółka i Janów. Szlak obejmuje wizyty u artystów ludowych i pokazy ich warsztatu artystycznego.

Szlak tatarski pokazuje mozaikę kulturowo – etniczną wschodnich ziem dawnej Rzeczypospolitej, ślady osadnictwa Tatarów. Najstarsze w kraju drewniane meczety i mizary zwracają uwagę turystów.

Na terenie powiatu są zalewy wodne: w Sokółce, Sidrze, Krynach i Korycinie, które są potencjalnym terenem na zagospodarowanie turystyczne i wypoczynkowe. Obecnie brak tam obiektów turystycznych o odpowiednim standardzie, pól biwakowych, kempingów itp.

Walorami turystycznymi i wypoczynkowymi charakteryzują się też zbiorniki wodne wyrobisk poeksploatacyjnych w Kundzinie.

Walorem turystycznym są też miejsca kultu religijnego np. Sanktuarium w Różanymstoku, meczety: w Kruszyńskich i Bohonikach, a także cmentarze różnych wyznań i cmentarze wojenne. Zainteresowanie turystów krajowych i zagranicznych wzbudza odmiennosc kulturowa, różnorodność etniczna i wyznaniowa.

Obszar powiatu jest jednym z bardziej atrakcyjnych miejsc w Polsce do uprawiania różnych form turystyki przyrodniczej i rozwijania rekreacji ruchowej i zdrowotnej w ekosystemach.

Na terenie powiatu istnieje szereg ciekawych obiektów zabytkowych architektury i budownictwa drewnianego, sakralnego, fortyfikacyjnego, archeologicznego. Są one odzwierciedleniem bogatej przeszłości, licznych podziałów i zmian terytorialnych, różnorodności kulturalnej i religijnej.

5.3 Rolnictwo powiatu.

Tereny rolnicze stanowią powyżej połowy ogólnej powierzchni. Ten dział wraz z innymi elementami gospodarki żywnościowej, odgrywa ważną rolę ekonomiczną w powiecie. Produkcja rolnicza ma charakter wielokierunkowy, słabo wyspecjalizowany o niskim poziomie infrastruktury technicznej. Mało korzystne warunki agroprzyrodnicze i spadek opłacalności produkcji powoduje systematyczny spadek powierzchni zasiewów, a produkcja roślinna jest ukierunkowana głównie na potrzeby produkcji zwierzęcej.

Szansą rolnictwa jest jego wielokierunkowość i niewielki poziom intensyfikacji, w tym chemizacji. Wzrost popytu na żywność produkowaną metodami organicznymi, zapotrzebowanie na produkty regionalne i nietypowe, a także wsparcie UE dla programów rolno-środowiskowych stwarza szansę wykorzystania przez naszych producentów rolnych nisz rynkowych oraz uzyskania wsparcia unijnego dla rolnictwa przyjaznego środowisku naturalnemu.

Pozycja rolnika i jego gospodarstwa (jako podmiotu gospodarczego) na rynku jest obecnie słaba. Zasoby finansowe rolnictwa nie są wystarczające do pokrycia kosztów niezbędnej modernizacji gospodarstw i podniesienia ich pozycji konkurencyjnej. Do zrealizowania tego celu potrzebne jest wsparcie zewnętrzne, poprzez instrumenty polityki rolnej. Przyszłość sytuacji dochodowej, zarówno

rodzin rolniczych, jak i wiejskich (pozarolniczych) zależy od zwiększenia możliwości zatrudnienia poza rolnictwem.

Powiat sokólski, ze względu na lokalne uwarunkowania, położenie, duże zasoby użytków rolnych, dużą liczbę ludności zamieszkującej tereny wiejskie, czyste środowisko, brak uciążliwego przemysłu ma potencjalne możliwości rozwoju wielokierunkowego rolnictwa przyjaznego środowisku i gospodarującego zgodnie z zasadami Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.

W ramach polityki proekologicznej powiatu należy dążyć do:

- rozwoju specjalistycznych gospodarstw rolnych o maksymalnej obsadzie zwierząt, umożliwiającej zagospodarowanie produkowanego w gospodarstwie azotu,

- rozwoju gospodarstw ekologicznych, umożliwiających produkcję żywności o wysokich parametrach jakościowych i zdrowotnych,

- aktywizacji społeczności rolniczej we wdrażaniu programów rolnych wynikających z Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Polsce na lata 2004 – 2006,

- aktywizacji na rzecz wdrażania Sektorowego Programu Operacyjnego – Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich,

- aktywizacji w zakresie wdrażania programów rolnośrodowiskowych i zalesieniowych na terenie powiatu.

GOSPODARKA OBSZARÓW WIEJSKICH I MAŁYCH MIAST POWIATU SOKÓLSKIEGO.

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
<p>działy przemysłu związane z przetwórstwem drewna oraz przetwórstwem spożywczym wykazują wysoką dynamikę, ruch turystyczny, niskie koszty dostępu do lokali na działalność gospodarczą, instytucje mogące dostarczać usługi szkoleniowe doradcze i finansowe dla MSP, względnie wysoka dostępność do usług finansowych dla MSP, zasoby przyrodniczo-krajobrazowe dobre warunki naturalne i tradycja do rozwijania hodowli bydła mlecznego i produkcji mięsa, dobrze rozwinięte przetwórstwo mleka, czyste środowisko rolnicze, duża ilość gospodarstw rolnych produkująca na rynek, zachowana równowaga ekologiczna pomiędzy środowiskiem rolniczym a środowiskiem przyrodniczym, duże potencjalne możliwości uprawy i produkcji biopaliw.</p>	<p>niski poziom PKB na mieszkańca i niższa niż przeciętnie w kraju dynamika wzrostu, niska produktywność pracy w powiecie, niekorzystna z punktu widzenia produktywności struktura gospodarki, mały napływ inwestycji zagranicznych i niska atrakcyjność inwestycyjna, niski poziom nakładów inwestycyjnych (wewn. i zewn.), małe zaangażowanie w wymianę zagraniczną, niedostateczne wsparcie przedsiębiorczości ze strony instytucji publicznych, niedostateczne prorozwojowe postawy przedsiębiorców przejawiające się niechęcią do szerszego wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania oraz wsparcie procesu zarządzania przez wykorzystanie systemu szkoleń i doradztwa, niski standard infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, mało miejsc pracy w sektorze poza rolniczym, niski poziom wykształcenia na wsi, niski poziom infrastruktury technicznej, niska opłacalność produkcji rolnej.</p>

6. Sfera społeczna.

6.1 Zasoby ludzkie

Obserwuje się systematyczny, niewielki spadek liczby ludności ogółem, zamieszkałej na obszarze powiatu sokólskiego. Zmniejsza się liczba osób zamieszkałych na wsi, a następuje zwiększanie się liczby mieszkańców miast.

Urodzenia żywe w powiecie w 2002r. na 1000 ludności.

	Współczynnik urodzeń
Polska	9,3
województwo podlaskie	9,3
powiat sokólski	9,78

Źródło: GUS

W powiecie jest przewaga kobiet nad mężczyznami, w tym zamieszkałych w miastach; natomiast na wsiach zamieszkuje więcej mężczyzn niż kobiet.

Przewiduje się wzrost liczby mieszkańców miast, a zmniejszanie się na wsi oraz przewagę liczebną kobiet nad mężczyznami, przy nie zwiększającej się liczbie ogólnej mieszkańców powiatu.

Ludność w powiecie sokólskim (stan na koniec 2002r. źródło GUS) wg wieku:

wiek przedprodukcyjny – 17,9 tys.

wiek produkcyjny – 42,5 tys.

wiek poprodukcyjny – 14,2 tys.

Jedną z cech charakterystycznych rynku pracy powiatu sokólskiego jest dominacja rolnictwa w strukturach społeczno-gospodarczych, z czym związane jest zjawisko przeludnienia agrarnego.

W perspektywie najbliższych lat należy liczyć się z przemieszczaniem się ludności zamieszkałej na wsi, z których część będzie poszukiwała pracy poza rolnictwem.

Strategia działań powinna polegać między innymi na:

rozwijaniu silnego otoczenia rolnictwa (nowoczesnego potencjału wytwórczego, możliwość zbytu produkcji), co może prowadzić do tworzenia pozarolniczych miejsc pracy i koniecznych zmian struktury agrarnej gospodarstw (ich powiększenia),
ograniczaniu kosztów produkcji rolniczej,
zwiększaniu dochodów gospodarstw (np. miejscowe organizowanie skupu, zaopatrzenia),
stworzeniu możliwości przejmowania przez rolników udziałów w sferze przetwórczej,
rozwój spółdzielczości jako prywatnej formy gospodarowania,
rozszerzenie działalności usługowej,
edukacji zawodowej (zdobywaniu lub zmianie zawodu czy podwyższaniu kwalifikacji).

Najważniejszym problemem trwających przekształceń w rolnictwie i na wsi podlaskiej jest zapobieżenie w sferze zatrudnienia gwałtownemu i niekontrolowanemu naporowi na rynek pracy w mieście przez mieszkańców wsi. We wszystkich działaniach chodzi jednak głównie o tworzenie miejsc pracy na wsi poza rolnictwem.

Struktura populacji powiatu sokólskiego wg poziomu wykształcenia (*Źródło: GUS, 2002r.*), w osobach:

- wyższe –	3 260
- policealne –	1 895
- ogólnokształcące –	11 323
- średnie zawodowe –	4 299
- podstawowe –	25 254

- niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego –	5 235
- nieustalone –	474

6.2. Rynek pracy i bezrobocie.

6.2.1 Struktura bezrobotnych w powiecie wg stanu na 31 grudnia 2003r.

Na dzień 31 grudnia 2003r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce zarejestrowanych było 6224 osób bezrobotnych tj. o 396 osób mniej niż na koniec grudnia 2002r. (9 252 osoby). Prawo do zasiłku posiadało 458 osób, tj. 7,4% ogółu bezrobotnych z powiatu. Bez prawa do zasiłku było 5766 osób (92,6%).

Z ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych 3339 osób mieszkało na terenach wiejskich, a 2885 osób na terenie miast powiatu.

Największą liczbę bezrobotnych na koniec grudnia odnotowano w:

- miście i gmina Sokółka – 2 531 osób,
- miście i gmina Dąbrowa Białostocka – 1 143 osoby,
- miście i gmina Suchowola – 484 osoby,

natomiast najmniejszą:

- gmina. Korycin – 140 osoby,
- gmina Janów – 202 osoby,
- gmina Nowy Dwór – 231 osób.

Stopa bezrobocia w powiecie (udział bezrobotnych do czynnych zawodowo) na koniec grudnia 2003r. wynosiła 15%.

6.2.2. Charakterystyka bezrobocia.

Bezrobocie na terenie powiatu sokólskiego charakteryzuje się:

- sezonowością zjawiska (odpływ z bezrobocia osób podejmujących prace sezonowe, krótkoterminowe w okresach wiosenno – letnich, napływ bezrobocia w okresie jesienno – zimowym),
- dużą liczbą bezrobotnych będących w wieku najwyższej aktywności zawodowej (25 – 34 lata – 26,9% ogółu zarejestrowanych),
- wysokim odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (57,6% ogółu zarejestrowanych),
- dużym procentem osób posiadających niskie kwalifikacje – wykształcenie zawodowe i podstawowe niedostosowane do potrzeb rynku pracy (62,6% ogółu zarejestrowanych),
- brakiem perspektyw dla absolwentów szkół,
- wysokim bezrobociem na terenach wiejskich,
- niską mobilnością przestrzenną i zawodową bezrobotnych.

6.2.3 Charakterystyka rynku pracy.

Rynek pracy na terenie powiatu sokólskiego charakteryzuje się:

- zmiennością i niestabilnością,
- przewagą małych firm handlowych o przeciętnej kondycji finansowej,
- dużą liczbą jednoosobowych podmiotów gospodarczych nie zatrudniających pracowników,
- niewielką liczbą podmiotów sfery produkcyjnej,
- słabym przygotowaniem firm do sięgania po zewnętrzne źródła finansowania.

W 2003 r. zanotowano niewielką poprawę sytuacji na rynku pracy w powiecie sokólskim:

zmniejszenie o 396 osób w stosunku do 2002 r. liczby osób bezrobotnych,
zwiększenie liczby ofert pracy z 1608 w 2002 r. do 1867 w 2003 r.

Na powyższe zjawisko miała wpływ m.in.: wysokość środków z Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych i realizację programów aktywizujących rynek pracy.

W efekcie tych działań z powiatu sokólskiego:

435 bezrobotnych podjęło pracę w ramach prac interwencyjnych,
91 podjęło pracę w ramach robót publicznych,
101 absolwentów zostało zatrudnionych w ramach refundacji absolwenta,
265 absolwentów podjęło staż absolwencki.

ZASOBY LUDZKIE

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, dobrze wykształcona siła robocza w miastach, zdolna do adaptacji w zmieniających się potrzebach rynku pracy, względnie dobrze rozwinięte bazy instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, szczególnie większych miastach,	niski poziom wykształcenia mieszkańców wsi i słaba dostępność do usług edukacyjnych, a w szczególności szkoleniowych i przekwalifikowań, pozostawanie bez pracy dużej ilości osób aktywnych zawodowo w wieku 18- 34 lata, wzrost bezrobocia wśród młodzieży, trudna sytuacja finansowa i częsty realny spadek dochodów ludności,

6.3. Infrastruktura społeczna.

6.3.1. Edukacja:

W roku szkolnym 2003/04 na terenie powiatu sokólskiego funkcjonuje:

- 39 szkół podstawowych,
- 11 gimnazjów,
- 2 niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne,
- 7 zespołów szkół ponadgimnazjalnych,
- 2 poradnie psychologiczno – pedagogiczne (w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej).

Powiat sokólski jest organem prowadzącym dla 7 publicznych zespołów szkół ponadgimnazjalnych i 3 placówek oświatowych, w tym :

- Zespół Szkół Zawodowych im. Elizy Orzeszkowej w Sokółce,
 - Zespół Szkół w Sokółce,
 - Zespół Szkół Rolniczych im. H. Dobrzyńskiego - Hubala w Sokółce,
 - Zespół Szkół w Różanymstoku,
 - Zespół Szkół Rolniczych w Janowie,
 - Zespół Szkół w Suchowoli,
 - Zespół Szkół im. Gen. N. Sulika w Dąbrowie Białostockiej,
 - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Sokółce,
 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dąbrowie Białostockiej,
 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sokółce.
- Przy 4 szkołach funkcjonują internaty posiadające ogólną liczbę miejsc 254.

W roku szkolnym 2003/2004 do 122 oddziałów szkół ponadgimnazjalnych powiatu sokólskiego uczęszcza 3595 uczniów i słuchaczy. Kształcenie odbywa się w następujących typach szkół:

- liceum ogólnokształcące -1457 uczniów, w 48 oddziałach –40,53 %,
- liceum profilowane –669 uczniów, w 23 oddziałach –18,60 %,
- średnie szkoły zawodowe (technika, licea zawodowe i techniczne) –772 uczniów, w 26 oddziałach –21,41 %,
- zasadnicza szkoła zawodowa –257 uczniów, w 9 oddziałach –7,14 %,
- 1 szkoła policealna –121 słuchaczy, w 4 oddziałach –3,36 %,
- szkoły dla dorosłych –319 słuchaczy, w 12 oddziałach 8,87 %.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sokółce uczy się 90 uczniów (9 oddziałów: szkoła podstawowa i gimnazjum), a w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Różanymstoku uczy się 35 dzieci niedostosowanych społecznie - Szkoła Podstawowa Specjalna i Gimnazjum Specjalne (stan 6.04.2004r).

Na dzień 10 września 2003r. stan kadrowy nauczycieli, wg stopnia awansu zawodowego, przedstawia się następująco :

nauczyciele dyplomowani - 20,67 (etaty przeliczeniowe)

nauczyciele mianowani - 185,27

nauczyciele kontraktowi - 17,49

nauczyciele stażyści - 19,54

razem: 255,97 (etaty przeliczeniowe)

EDUKACJA

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
<p>dobra jakość kształcenia, fachowa kadra pedagogiczna, otwartość kadry na przekwalifikowanie i doskonalenie, możliwość dostosowania bazy dydaktycznej do nowych kierunków kształcenia, pozyskiwanie środków ze źródeł pozabudżetowych, dobra współpraca ze środowiskiem, dostępność lokalizacyjna.</p>	<p>brak dostatecznego zabezpieczenia szkolnictwa pod względem finansowym, stosunkowo wysokie koszty kształcenia, przestarzała infrastruktura edukacyjna, zwłaszcza do kształcenia praktycznego,</p>

6.3.2. Kultura i dziedzictwo kulturowe:

Samorząd powiatowy sprawuje mecenat nad działalnością kulturalną i artystyczną poprzez wspieranie (również finansowe) i promocję twórczości, działań i inicjatyw kulturalnych realizowanych poprzez instytucje kultury, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie kultury.

Na terenie powiatu funkcjonują miejskie, miejsko-gminne i gminne ośrodki kultury oraz kilkanaście świetlic wiejskich. Władze powiatu wspierają

organizację imprez kulturalnych. Od 1999 r. ukształtował się kalendarz cyklicznych imprez kulturalnych o zasięgu powiatowym lub ponadpowiatowym, wspieranych finansowo z budżetu powiatowego. Najważniejsze z nich to:

Mistrzostwa Powiatu Sokólskiego Szkół Ponadgimnazjalnych w Ortografii,
Powiatowa Wystawa Konia Sokólskiego,
Powiatowe Eliminacje Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Strażak – ratownik w akcji”,
Powiatowe Eliminacje Samorządowego Konkursu „Ośmiu Wspaniałych”,
obchody dni kultury poszczególnych gmin należących do Powiatu Sokólskiego,
Ogólnopolskie Dni Truskawki w Korycinie,
Europarada Orkiestr Dętych,
Międzynarodowy Plener Literacko – Malarski w Różanymstoku,
Koncert Polskiego Chóru Pokoju „Cantica Cantamus”,
Bliskie Spotkania z Poezją Śpiewaną „Kuźnia 2004” - Przegląd Wojewódzki,
Wojewódzki Konkurs Recytatorski Poezji Leonardy Szubzdy – poetki powiatu sokólskiego.

Na terenie powiatu działają zespoły folklorystyczne kultywujące tradycje przodków. Władze powiatu promują ich działalność m.in. na stronie internetowej powiatu.

Na terenie powiatu istnieje szereg zabytkowych obiektów dziedzictwa kulturowego (architektonicznych, archeologicznych), które znajdują się na liście Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz inne, wymagające inwentaryzacji.

Na podstawie porozumienia zawartego z gminą Sokółką zadania biblioteki powiatowej realizuje Miejska Biblioteka Publiczna w Sokółce. Na terenie powiatu działa 25 bibliotek oraz 15 filii bibliotecznych. Sieć uzupełniają punkty biblioteczne. W roku 2003 w bibliotekach na terenie powiatu sokólskiego zarejestrowanych było 2 892 czytelników.

Obserwuje się, iż maleje zarówno ilość zarejestrowanych czytelników, jak i ich odwiedzin w bibliotekach. Ma to związek z ilością środków finansowych przeznaczanych na zakupy nowości wydawniczych, jak również innych możliwości (internet) dostępu do poszukiwanych informacji.

KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

ANALIZA

Mocne strony:	Słabe strony:
<p>różnorodność etniczna, żywe tradycje sztuki ludowej, liczne zabytki różnych kultur, zabytki kulturowe wspomagające walory przyrodnicze, utrwalanie się tradycji organizowania powiatowych imprez kulturalnych.</p>	<p>brak jednolitego programu wykorzystania walorów kulturalnych i dziedzictwa kulturowego w powiecie, niedostateczna ilość środków finansowych przeznaczonych na wspieranie aktywności kulturalnej, brak programu i środków finansowych na rewitalizację i odnowę zabytków kulturowych.</p>

6.3.3. Kultura fizyczna i sport:

Powiat sokólski wspiera rozwój kultury fizycznej i sportu. Na terenie powiatu działa aktywnie 37 uczniowskich klubów sportowych i 5 stowarzyszeń kultury fizycznej, jako podstawowych jednostek realizujących cel i zadania kultury fizycznej. Baza sportowa na terenie powiatu to:

- 15 sal gimnastycznych,
- 6 hal sportowych (3 w budowie),
- 53 boiska, w tym 21 boisk do piłki nożnej, 6 boisk do piłki koszykowej,
- 17 boisk do piłki siatkowej,
- 10 stadionów,
- 7 kąpielisk,

- 1 kort tenisowy,
- 1 pole golfowe,
- 1 basen kryty,
- 2 baseny otwarte.

Baza sportowa jest stosunkowo duża, jednakże wykorzystywana jest przede wszystkim przez dzieci i młodzież. Niewystarczająca jest baza sportowo – rekreacyjna, z której mogliby korzystać wszyscy mieszkańcy; stan techniczny np. stadionów i boisk wymaga wielu nakładów finansowych.

Władze powiatu wspierają finansowo aktywność sportową, uwzględniając działalność Szkolnych Związków Sportowych i Powiatowego Zrzeszenia LZS organizujących masowe imprezy o zasięgu powiatowym. Od 2004 roku, zgodnie z programem współpracy z organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, dofinansowanie odbywać się będzie na zasadzie otwartych konkursów na organizacje powiatowych imprez sportowych.

KULTURA FIZYCZNA I SPORT

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
<p>działalność dużej liczby stowarzyszeń kultury fizycznej, utrwalanie się tradycji organizacji ważnych powiatowych imprez sportowych lub eliminacji powiatowych do zmagania wojewódzkich lub ogólnopolskich</p>	<p>słaba i niedoinwestowana baza sportowo- rekreacyjna dla wykorzystania przez wszystkich mieszkańców, niedostatek środków finansowych powiatu na wspieranie aktywności w zakresie kultury fizycznej.</p>

6.3.4 Pomoc społeczna:

Kierunki działania w realizacji zadań powiatu w zakresie pomocy społecznej zawarte są w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sokólskiego do 2005 r. uchwalonej w 2003 r. przez Radę Powiatu oraz w Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Sokólskim.

Do podstawowych zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, prowadzenie poradnictwa specjalistycznego oraz zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Domy pomocy społecznej -Na terenie powiatu nie funkcjonują domy pomocy społecznej. W związku ze zmianą przepisów, od 1 stycznia 2004r. pobyt osób w dps jest współfinansowany przez rodzinę i gminę, z której pochodzi mieszkaniac.

Opieka nad dzieckiem i rodziną- W związku z realizacją zadań zleconych samorządowi powiatowemu w zakresie pomocy społecznej, niezbędne jest profesjonalne i systemowe rozwiązanie problemów opieki nad dzieckiem i rodziną.

Powiat nie dysponuje placówką opieki całodobowej dla dzieci i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodziców.

W 2003 r w powiecie sokólskim było 50 rodzin zastępczych wychowujących 72 dzieci. W powiecie nie ma rodziny zastępczej pełniącej zadania pogotowia rodzinnego.

Istotnym zadaniem na rzecz rodziny są działania o charakterze profilaktycznym, mediacyjnym i umacniającym więzi rodzinne, poradnictwo rodzinne, terapia rodzinna. Konieczne jest świadczenie usług przede wszystkim przez psychologa i prawnika. Utworzenie konsultacyjnego ośrodka wsparcia rodziny jest jednym z priorytetowych zadań do realizacji, mającym wspierać rodzinę i zapobiegać jej degradacji.

Pomocy w integracji ze środowiskiem wymagają osoby mające trudności w przystosowaniu się do życia. Temu celowi powinny służyć wspieranie i inicjowanie powstawania ośrodków wsparcia, mieszkań chronionych

przeznaczonych dla osób i rodzin będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Dane na podstawie przeprowadzonego w 2002 r. Narodowego Spisu Powszechnego wskazują, iż województwo podlaskie jest w grupie województw o najniższej liczbie osób niepełnosprawnych. Wg danych GUS w województwie wskaźnik osób niepełnosprawnych wynosi 10,39 %, w powiecie sokólskim jest wyższy i wynosi 11,47 % (*źródło: według Karty Powiatu 2003*).

Najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin to:

trudna sytuacja materialna,

zbyt wysokie koszty leków oraz ograniczone możliwości leczenia i rehabilitacji,

brak pojazdów komunikacji publicznej na terenie powiatu dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,

niedostępność do obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych oraz niedostosowanie większości ich mieszkań do samodzielnego poruszania się.

Zasadniczym celem jest „podejmowanie działań w celu zapobiegania niepełnosprawności, rehabilitacji, wyrównywania szans oraz pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia”.

Powiat realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Rada Powiatu corocznie podejmuje uchwałę w sprawie określenia zadań, do realizacji przez powiat, na które przeznaczane są środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości określonej przez Zarząd Funduszu.

Środki te przeznaczone są na: działania warsztatów terapii zajęciowej, turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Z zakresu rehabilitacji zawodowej: refunduje się wynagrodzenia i składki na ubezpieczenie społeczne osób niepełnosprawnych zatrudnionych na stanowiskach pracy utworzonych zgodnie z zawartymi umowami, udziela pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych.

POMOC SPOŁECZNA

ANALIZA

Mocne strony	Słabe strony
<p>2 ośrodki Warsztatów Terapii Zajęciowej- jako wsparcie dla osób niepełnosprawnych, dobra współpraca z jednostkami pomocy społecznej szczebla gminnego, z organizacjami pozarządowymi, dobre rozpoznanie potrzeb środowiska społecznego.</p>	<p>brak domów pomocy społecznej, brak środków na działanie, profilaktyczne mające na celu umacnianie rodziny, brak środków na rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem, niedostosowanie środowiska do potrzeb osób niepełnosprawnych, mała liczba instytucji i organizacji świadczących bezpłatną pomoc i wsparcie, brak wystarczających zasobów finansowych na rozwój bazy materialnej pomocy społecznej, brak wystarczających zasobów finansowych na zatrudnienie niezbędnych specjalistów do realizacji zadań, brak wystarczających zasobów finansowych na dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz na tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.</p>

6.3.5. Ochrona zdrowia:

Obecnie podstawową opiekę zdrowotną (POZ) definiuje się jako „ogół działań profilaktyczno-leczniczych w miejscu lub w pobliżu zamieszkania obywatela (potencjalnego pacjenta) realizowanych przez lekarza rodzinnego, pielęgniarkę środowiskowo – rodzinną i innych profesjonalistów medycznych”. Stanowi ona miejsce pierwszego kontaktu w systemie opieki zdrowotnej. Centralną rolę pełni lekarz rodzinny, który jest koordynatorem działań odpowiedzialnym za współpracę zarówno z opieką zdrowotną specjalistyczną (otwartą i zamkniętą) jak i opieką społeczną.

Jednym z przyjętych priorytetów reformy systemu ochrony zdrowia jest wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej opartej na koncepcji medycyny rodzinnej. Na terenie powiatu sokólskiego usługi w zakresie POZ są świadczone w większości (ok. 75%) przez podmioty niepubliczne, które mają zawarte umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Podmioty niepubliczne powstały na bazie przychodni i ośrodków zdrowia będących w strukturze organizacyjnej SP ZOZ w Sokółce. W gminach Dąbrowa Białostocka , Suchowola i Nowy Dwór opieka jest świadczona przez SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej. Zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej, stomatologicznej, ambulatoryjnej specjalistycznej i stacjonarnej opieki zdrowotnej określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 czerwca 2003r, w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać wojewódzkie plany zdrowotne, oraz zakresu danych niezbędnych do ich przygotowania (Dz. U. Nr 115 poz. 1087).

Zabezpieczenie usług zdrowotnych przez POZ na terenie powiatu sokólskiego w porównaniu do cytowanego wyżej rozporządzenia przedstawia się następująco:

Świadczeniodawca	Liczba osób zatrudnionych w powiecie	Liczba osób objętych opieką w powiecie	Liczba osób objętych opieką przez 1 zatrud. przewidziana w	Uwagi
------------------	--------------------------------------	--	--	-------

		sokólskim przez 1 zatrudnionego.	rozporządzeniu.	
Lekarz rodzinny lub lekarz podstawowej opieki zdrowotnej	29	2.136	2,5 tys ($\pm 10\%$)	+ 4
Lekarz pediatra	10	1.547	1,2 tys ($\pm 10\%$)	-3
Lekarz stomatolog	25	3.096	3,0 tys ($\pm 10\%$)	
Pielegniarka środowiskowa – rodzinna	31,5	2.457	2,5 tys ($\pm 10\%$)	
Pielegniarka praktyki	31	2.497	*	
Położna środowiskowa – rodzinna	10	3.868	6 tys populacji żeńskie bez względu na wiek	+ 3,5
Pielegniarka środowiskowa w środowisku nauczania i wychowania	15	920	800 uczniów ($\pm 10\%$)	- 2

Specjalistyczna ambulatoryjna opieka zdrowotna.

Specjalistyczna ambulatoryjna opieka zdrowotna jest elementem systemu opieki zdrowotnej, którego zadaniem jest wspieranie głębszą wiedzą medyczną lekarzy POZ.

Lekarze specjaliści konsultują pacjentów w dwóch formach organizacyjnych:

- poradniach specjalistycznych w przychodniach,
- poradniach przyszpitalnych.

Usługi w zakresie specjalistycznej ambulatoryjnej opieki zdrowotnej świadczą poradnie specjalistyczne funkcjonujące w strukturach SP ZOZ w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej, jak i poradnie niepubliczne. Są to następujące specjalności: alergologiczna, chirurgii ogólnej, chirurgii urazowo-ortopedycznej, dermatologiczna i wenerologiczna, ginekologiczno – położnicza,

gruźlicy i chorób płuc, kardiologiczna, neurologiczna, okulistyczna, otolaryngologiczna, rehabilitacyjna, reumatologiczna i zdrowia psychicznego.

Mieszkańcy naszego powiatu mają dobry dostęp do poradni specjalistycznych i są przyjmowani na bieżąco.

Na terenie powiatu nie ma poradni diabetologicznej. Na usługi poradni rehabilitacyjnej i alergologicznej stale wzrasta zapotrzebowanie.

Stacjonarna opieka zdrowotna.

Szpital (oddziały) dzieli się na następujące typy:

- szpital opieki krótkoterminowej, który jest zakładem całodobowej stacjonarnej opieki zdrowotnej z pobytem pacjenta nie przekraczającym 4 tygodni (średnio 5-8 dni). Jest to szpital o odpowiednim poziomie diagnostyki i stosownych procedur specjalistycznych, zapewniający w pierwszej kolejności pomoc chorym znajdującym się w stanie zagrożenia życia oraz chorym, którzy wymagają przeprowadzenia badań diagnostycznych w warunkach szpitalnych i określenia programu dalszego postępowania terapeutycznego.

- szpital (oddział) opieki długoterminowej, który jest zakładem całodobowej opieki stacjonarnej dla dzieci i dorosłych, u których istnieje potrzeba dalszego udzielania systematycznych świadczeń o charakterze medycznym i opiekuńczym, a nie kwalifikują się oni do leczenia szpitalnego (opieka krótkoterminowa). W opiece długoterminowej ograniczone jest zaplecze diagnostyczne i zabiegowe na korzyść zaplecza rehabilitacyjnego i socjalnego. Pobyt trwa od 1 miesiąca do 6 miesięcy.

Na terenie powiatu funkcjonują 2 szpitale w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, dla których powiat jest organem założycielskim.

Wykaz zakładów, liczbę łóżek oraz liczbę personelu, według stanu na dzień 01.01.2004r. przedstawia tabela:

Lp.	Nazwa jednostki	Nazwy oddziałów	Liczba łóżek	Liczba lekarzy w przeliczeniu na pełne etaty	Liczba pielęgniarek (w przeliczeniu na pełne etaty)
1	SP ZOZ w Sokółce	- oddz. internistyczno - kardiologiczny	64	6,9	22
		- oddz. położniczo - ginekologiczny :położniczym z traktem porodowym, ginekologicznym, patologii ciąży	35	2,5	16
		- oddz. noworodków	15	1	9
		- oddz. chirurgii urazowo - ortopedycznej	30	1,9	8,5
		- oddz. chirurgii ogólnej	34	3,6	12
		- oddz. anestezjologii i intensywnej opieki kardiologicznej, blokiem operacyjnym, sterylizatornią	6	1,5	13
		- oddz. pediatryczny	30	3	13
		- oddz. gruźlicy i chorób płuc	30	1,8	10
		- oddz. opieki długoterminowej	40	0,85	6,5
		- stacja dializ	4	1,5	7
		- szpitalny oddz. ratunkowy	5	1,33	3,3
		- izba przyjęć z prosektorium	0	0,33	4,33
		ambulatorium ogólne ambulatorium pediatryczne ambulatorium chirurgiczne dla dorosłych i dla dzieci ambulatorium urazowo ortopedyczne dla dorosłych i dla dzieci	0	0,33	3,33
		oddz. rehabilitacji	15	0,6	3,5
oddz. medycyny paliatywnej	6	0,85	6,5		
Ogółem:			314	30	138
2.	SP ZOZ w Dąbrowie Białostockiej	- oddział chirurgiczny	16	3,31	8
		- oddział chorób	43	3,03	17
		- oddział pediatryczny	15	0,92	8
		- oddział położniczo - ginekol.	16	1,52	11
Ogółem:			90	9	47
3.	SP ZPO w Krynkach	zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy	15		
		zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy psychiatryczny	20	2 *	11
Ogółem:			35	2	11

* 2 lekarzy zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej

Ratownictwo medyczne.

Jednostkami świadczącymi usługi ratownictwa medycznego są:

- centra powiadamiania ratunkowego,
- zespoły ratownictwa medycznego,
- szpitalne oddziały ratunkowe.

Na terenie powiatu sokólskiego nie utworzono centrum powiadamiania ratunkowego. Zostało zawarte porozumienie dotyczące tworzenia centrum

powiadamiania ratunkowego w Białymstoku dla miasta Białegostoku i powiatów białostockiego, monieckiego i sokólskiego.

Przewidziane jest utworzenie centrum powiadamiania ratunkowego w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sokółce.

Zespół ratownictwa medycznego jest to jednostka systemu (środek transportu wraz z personelem) utworzona w celu podejmowania medycznych działań ratowniczych w warunkach przedszpitalnych, w skład której wchodzi co najmniej 3 osoby posiadające kwalifikacje do podejmowania takich działań.

Aktualnie w powiecie sokólskim funkcjonuje 5 zespołów ratownictwa medycznego, które są w strukturze organizacyjnej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego.

Ambulanse ratownicze w powiecie sokólskim:

Lp.	Miejscowość	Ambulans „R” reanimacyjny	Ambulans „W” wypadkowy
1.	Dąbrowa Białostocka	1	-
2.	Sokółka	1	1
3.	Suchowola	-	1
4.	Krynki	-	1
5.	Razem	2	3

Szpitalny oddział ratunkowy jest komórką organizacyjną szpitala i udziela świadczeń zdrowotnych polegających na wstępnej diagnostyce i podjęciu leczenia w zakresie niezbędnym do stabilizacji funkcji życiowych osób znajdujących się w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia z przyczyny wewnętrznej lub zewnętrznej, a w szczególności w razie wypadku, urazu, zatrucia u dorosłych i dzieci.

Szpitalny Oddział Ratunkowy z 5 łózkami funkcjonuje w SP ZOZ w Sokółce. Udziela świadczeń przez całą dobę. Oddział ten spełnia wymagania dotyczące składu osobowego, lokalizacji, warunków technicznych i wyposażenia w sprzęt medyczny. Spełnia kluczową rolę w zabezpieczeniu świadczeń ratownictwa na terenie powiatu.

OCHRONA ZDROWIA

ANALIZA

Mocne strony:	Słabe strony:
<p>dostateczna liczba dobrze wykształconych pracowników medycznych, wystarczająca ilość zakładów opieki zdrowotnej na terenie powiatu, wspieranie finansowe SP ZOZ-ów w zakresie inwestycji i zakupów sprzętu medycznego przez samorządy lokalne, restrukturyzacja w zakładach opieki zdrowotnej dostosowująca rodzaje świadczeń do zapotrzebowania, dobra dostępność do zakładów opieki podstawowej, specjalistycznej oraz szpitalnej.</p>	<p>brak strategii działania w resorcie ochrony zdrowia, słabość źródeł finansowania opieki zdrowotnej, brak wystarczających funduszy na poprawę stanu technicznego szpitali oraz aparaturę i sprzęt medyczny, słabo rozwinięta sieć usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w miejscu zamieszkania, mała ilość miejsc na oddziałach rehabilitacyjnych i opieki długoterminowej, utrzymywanie się niekorzystnych zjawisk zdrowotnych (nadumieralność mężczyzn, wysoki wskaźnik umieralności z powodu chorób układu krążenia, nowotworów i urazów), niekorzystne zjawiska demograficzne na terenie powiatu (starzenie się społeczeństwa, migracja ludzi młodych itp.), niska świadomość zdrowotna mieszkańców powiatu.</p>

Źródło: Wydział Zdrowia, Opieki Społecznej i Spraw Obywatelskich

6.4. Poziom bezpieczeństwa

Poziom bezpieczeństwa mieszkańców powiatu uzależniony jest od wielu czynników, których analiza i problemy z tym związane oraz kierunki ich rozwiązywania są zawarte w planach operacyjnych Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sokółce i Komendy Powiatowej Policji w Sokółce oraz w Planie Reagowania Kryzysowego Powiatu Sokólskiego.

Opracowywany jest obecnie „Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na obszarze powiatu sokólskiego”, który jest kompleksowym opracowaniem zawierającym wyraźnie określone cele i sposoby ich realizacji. Wdrożenie Programu ma zapewnić zarówno podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu sokólskiego, jak też ma faktycznie wpłynąć na poprawę stanu szeroko pojętego bezpieczeństwa.

Od 2003 roku działa również Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego.

Od roku 1999 w powiecie funkcjonuje System Wczesnego Ostrzegania w celu szybkiego uzyskania informacji o zdarzeniach zagrażających ludziom lub ich mieniu oraz środowisku, ciągłego monitorowania potencjalnych zagrożeń, szybkiego ostrzegania i alarmowania zagrożonej ludności.

Współdziałanie wszystkich służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo nadzoruje Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego. Pozwala to na racjonalne wykorzystanie wszystkich podmiotów działających w sferze ładu, porządku i bezpieczeństwa oraz prowadzenia akcji ratunkowych.

Służby realizujące w powiecie zadania z zakresu bezpieczeństwa to:

- Powiatowa Komenda Policji w Sokółce, na terenie powiatu zorganizowana w Komisariatach i podporządkowanych im posterunkach we wszystkich gminach,
- Powiatowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej z jednostkami ratowniczo-gaśniczymi w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej, współdziałających z

jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych (71), z czego 11 włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

POZIOM BEZPIECZŃSTWA
ANALIZA

Mocne strony:	Słabe strony:
istnienie dostatecznego potencjału ludzkiego zaangażowanego w jednostkach ratowniczych, w tym OSP, opracowane plany i programy działań ratowniczych, odpowiednie kadry do pracy w policji i straży pożarnej.	braki w wyposażeniu w sprzęt jednostek OSP, za mała ilość jednostek włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

II. PRIORYTETY PLANU

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Sokólskiego formułuje misję:

„Zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny powiatu sokólskiego”

realizowany poprzez sześć celów strategicznych:

1. Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.
2. Rozwój przedsiębiorczości.
3. Ochrona środowiska i zagospodarowanie jego potencjału.
4. Modernizacja drogowej sieci transportowej.
5. Rozwój infrastruktury społecznej oraz zasobów ludzkich.
6. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.
7. Tereny przygraniczne – infrastruktura i zagospodarowanie.

Priorytetami planu rozwoju lokalnego powiatu adekwatnego do misji i celów strategicznych na lata 2004-2006 z kontynuacją w latach 2007-2013 są:

- 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój miast i obszarów wiejskich powiatu.**
- 2. Ochrona i poprawa stanu środowiska.**
- 3. Rozwój lokalnych zasobów ludzkich.**
- 4. Wzmocnienie potencjału gospodarczego i społecznego powiatu.**

Priorytet 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój miast i obszarów wiejskich powiatu.

podniesienie poziomu atrakcyjności inwestycyjnej i produkcyjno-usługowej na terenie powiatu,
racjonalne wykorzystanie istniejącego majątku produkcyjnego i usługowego oraz zasobów surowcowych i kwalifikowanych kadr,

poprawa jakości środowiska naturalnego i rolniczego,
wykorzystanie potencjału naukowo-zawodowego szkół oraz wdrażanie postępu technicznego i organizacyjnego w sferze produkcji i usług,
zwiększenie atrakcyjności powiatu jako miejsca pracy, zamieszkania, wypoczynku,
dostosowanie potencjału dydaktycznego i profili kształcenia szkół do zapotrzebowania przemysłu i usług komercyjnych,
poprawa dostępności i jakości komunikacyjnej powiatu.

Działanie 1.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.

Celem działania jest wzrost atrakcyjności regionu poprzez inwestycje infrastrukturalne.

Opis przewidywanych działań:

modernizacja - przebudowa dróg ułatwiających dostęp do miejsc atrakcyjnych turystycznie.

Na obszarze powiatu sokólskiego znajdują się miejsca atrakcyjne dla turystyki pieszej i rowerowej. Poprzez modernizację - przebudowę dróg prowadzących do tych terenów, z uwzględnieniem ścieżek rowerowych, zostanie rozbudzony ruch turystyczny.

modernizacja - przebudowa dróg ułatwiających dostępność terenów inwestycyjnych.

Tereny inwestycyjne znajdują się na obszarze każdej z 10 gmin położonych w powiecie sokólskim. W większości prowadzi tam lub bezpośrednio przylega droga powiatowa, która bywa nieprzystosowana do przenoszenia zwiększających się stale obciążeń.

modernizacja - przebudowa dróg wykorzystywanych dla ponadlokalnych połączeń komunikacyjnych.

Sieć dróg powiatowych sprzyja do skracaniu tras przejazdu przez pojazdy wysokotonażowe. Znaki ograniczenia nośności dróg, w tym przypadku nie stanowią skutecznego zabezpieczenia przed przewożeniem przez drogi powiatowe obciążeń, dla których nie były one projektowane. Potrzebna jest ich szybka modernizacja uwzględniająca potrzeby transportu drogowego.

modernizacja - przebudowa dróg w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Zadanie zmierzające do zwiększenia atrakcyjności terenów dla utrzymania i tworzenia nowych gospodarstw agroturystycznych.

modernizacja - przebudowa dróg dla wprowadzenia nowych lub utrzymania dotychczasowych połączeń komunikacji zbiorowej.

Brak twardych nawierzchni dróg stanowi barierę dla wprowadzenia komunikacji zbiorowej. Uwzględnienie potrzeb społeczeństwa w zakresie obsługi komunikacyjnej wymaga budowy nowych, trwałych nawierzchni dróg.

modernizacja - przebudowa dróg stanowiących warunek utrzymania miejsc pracy.

Opis przewidywanych działań w dziedzinie infrastruktury drogowej przedstawia Załącznik nr 1.: Zadania drogowe.

Działanie 1.2.Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej.

Cele działania:

wsparcie dla rozbudowy, adaptacji ,modernizacji i remontów szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez powiat,
wspieranie działań inwestycyjnych poprawiających stan techniczny szpitali,
poprawa poziomu świadczonych usług, w tym podniesienie bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli korzystających z obiektów oświatowych,
poprawa wyposażenia w sprzęt i pomoce naukowe placówek oświatowych,
zwiększenie dostępności usług świadczonych przez jednostki organizacyjne ochrony zdrowia w zakresie opieki medycznej i rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
poprawa wyposażenia w aparaturę i sprzęt medyczny jednostki służby zdrowia,
poprawa jakości usług medycznych,
poprawa warunków bytowych osób przebywających w zakładach opieki zdrowotnej poprzez dostosowanie istniejącej bazy do obowiązujących standardów,
komputeryzacja jednostek opieki zdrowotnej umożliwiająca sprawne zarządzanie oraz prowadzenie sprawozdawczości i statystyki,
stworzenie oferty domów pomocy społecznej.

Opis przewidywanych działań:

Przewidywane działania w zakresie infrastruktury oświatowej przedstawia poniższa tabela:

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Czas realizacji zadania	Planowany koszt zadania (w zł)
1	2	3	5
1	Zespół Szkół Rolniczych w Sokółce		
	Adaptacja budynku internatu wraz z częścią poddasza na potrzeby szkoły ul. Mickiewicza 11A	2004-2005	2000 000
2.	Zespół Szkół w Sokółce		
	Modernizacja budynku szkoły	2004-2005	1 600 000
	Zagospodarowanie bazy sportowej w otoczeniu szkoły	2006-2010	200 000
	Zakończenie budowy hali sportowej	2003-2005	4 002 200
3.	Zespół Szkół Zawodowych w Sokółce		
	1. Rozbudowa i modernizacja budynku szkoły	2005-2013	550 000
	2. Rozbudowa bazy sportowej	2007-2010	350 000
4.	Zespół Szkół w Dąbrowie Białostockiej		
	1. Remont szkoły i sali gimnastycznej	2004-2006	218 000
	2. Remont internatu	2004-2006	140 000
	3. Budowa eko-kotłowni	2005-2010	200 000
5.	Zespół Szkół Rolniczych w Janowie		
	1. Budowa i modernizacja szkoły	2005-2008	3 200 000
	2. Wyposażenie infrastruktury społeczno-edukacyjnej i sportowej	2006-2013	1 000 000

Przewidywane działania w zakresie infrastruktury służby zdrowia obrazuje poniższa tabela:

Lp	Nazwa przedsięwzięcia	Czas realizacji zadania	Planowany koszt zadania (w zł)
1	2	3	5
1.	SP ZOZ SOKÓŁKA		
	1. Informatyzacja zakładu, zakup systemu oraz sprzętu informatycznego	2005-2006	1 500 000
	2. Termoizolacja budynków	2005-2006	5 000 000
	3. Modernizacja instalacji sygnalizacyjno-alarmowej p/poż. w budynki SP ZOZ	2005-2006	190 000
	4. Zakup aparatury i sprzętu medycznego	2005-2006	464 000
	5. Modernizacja pracowni RTG i steryzatorni	2005-2006	3 500 000
2.	SP ZP-O KRYNKI		
	Przystosowanie budynku administracyjnego do nowych funkcji użytkowych	2004-2006	298 384
3.	SP ZOZ DĄBROWA BIAŁOSTOCKA		
	1. Adaptacja budynku na potrzeby Zakładu Rehabilitacji	2004	915 900
	2. Zakup samochodu sanitarnego	2004	60 000
	3. Zakup wyposażenia szpitalnego	2004	285 000
	4. Zagospodarowanie terenu posesji	2005	50 000
	5. Adaptacja i zagospodarowanie poddasza budynki szpitala	2006	380 000

Priorytet 2: Ochrona i poprawa stanu środowiska.

Działanie 2.1. Edukacja ekologiczna oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do działań sprzyjających środowisku i jego ochronie.

Cele działania:

Celem poprawy stanu środowiska na terenie powiatu oraz zachowania walorów cennych przyrodniczo terenów niezbędne jest prowadzenie edukacji ekologicznej społeczeństwa, przede wszystkim zaś dzieci i młodzieży.

Opis przewidywanych działań:

- opracowanie programu edukacji ekologicznej,

- nawiązanie współpracy z przedszkolami i szkołami polegającej na:

 - wspólnym uzgodnieniu zakresu i formy edukacji ekologicznej;

 - przeprowadzaniu różnego rodzaju konkursów i akcji proekologicznych w przedszkolach, szkołach typu: „Zielona Szkoła” z nagrodami np. w formie pomocy edukacyjnych;

 - bezpośrednim uczestnictwem przedstawicieli władz samorządowych w procesie edukacji ekologicznej;

- nawiązanie współpracy ze szkołami, fundacjami ekologicznymi i wspólna organizacja:

 - akcji promocyjnych, w postaci imprez masowych i happeningów, powiązanych np. ze zbiórką odpadów, lub akcji np. sprzątanie powiatu sokólskiego;

 - konkursów z nagrodami;

 - wystaw prac związanych z ekologią, stworzonych przez artystów amatorów i profesjonalistów;

 - zakładowych i szkolnych wycieczek ekologicznych;

pokazów, sesji filmowych, wycieczek ekologicznych, seminariów, sympozjów, konferencji itp.;

prowadzenie akcji na rzecz pozyskania sposobów dofinansowania edukacyjnych działań proekologicznych np. w postaci ufundowania nagród w organizowanych konkursach,

uściślenie współpracy służb ochrony środowiska z instytucjami naukowymi organizacjami społecznymi oraz biznesem, zainteresowanymi problematyką ochrony środowiska,

edukacja i propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do działań sprzyjających środowisku i jego ochronie.

Działanie 2.2. Wspieranie programów i działań zmierzających do zwiększenia lesistości powiatu oraz dążenie do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Cele działania:

Powiat sokólski charakteryzuje się stosunkowo dużą lesistością, jednak stan lasów prywatnych nie jest dobry. Ponadto dużą część gruntów rolnych stanowią gleby słabej jakości (V i VI klasa bonitacyjna), które nie są uprawiane. Działanie ma na celu pomoc w utrzymaniu lasów niepaństwowych w dobrej kulturze oraz zalesieniu gruntów niewykorzystywanych rolniczo. Ochrona gruntów leśnych ma również na celu utrzymanie i poprawę walorów przyrodniczych i krajobrazowych powiatu.

Opis przewidywanych działań:

sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów i inwentaryzacji stanu lasów,

wspieranie Krajowego Programu Zwiększania Lesistości,

wspieranie programów zalesiania gruntów rolnych w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich,
ochrona zasobów leśnych oraz biologicznej różnorodności ekosystemów,
prowadzenie wspólnej polityki ochrony przyrody we współpracy z Wojewodą Podlaskim, działającym przy nim Wydziałem Środowiska i Rolnictwa oraz z wójtami gmin, burmistrzami miast i gmin z terenu powiatu, dyrektorami parków narodowych i krajobrazowych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku i nadleśnictw,
dążenie do prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Działanie 2.3. Ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza i poszanowanie energii.

Cele działania:

Działanie to ma na celu ochronę i utrzymanie stanu środowiska na dotychczasowym poziomie przy jednoczesnej poprawie standardu cywilizacyjnego życia mieszkańców oraz podniesieniu walorów turystycznych i rekreacyjnych powiatu.

Opis przewidywanych działań:

wspieranie i wdrażanie zintegrowanych systemów oszczędzania energii i ochrony środowiska, w tym termomodernizacja,
wspieranie wykorzystywania alternatywnych źródeł energii,
współdziałanie w tworzeniu lokalnych programów energetycznych.

Działanie 2.4. Ochrona przed hałasem.

Cele działania:

Działanie to ma na celu określenie obszarów powiatu najbardziej narażonych na hałas, w tym terenów wzdłuż tras komunikacyjnych oraz ograniczenie uciążliwości ponadnormatywnego hałasu dla mieszkańców tych obszarów.

Opis przewidywanych działań:

sporządzenie mapy akustycznej powiatu,
podjęcie działań zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego dla mieszkańców poprzez:
wprowadzenie ograniczeń prędkości jazdy;
poprawę nawierzchni dróg;
ograniczenia wjazdu transportu ciężkiego.

Działanie 2.5. Wspieranie działań zmierzających do zapobiegania katastrofom transportowym i przemysłowym powodującym zagrożenie dla ludzi i środowiska.

Cele działania:

Działanie to ma na celu ograniczenie zagrożenia płynącego z transportu materiałów niebezpiecznych (trujących, łatwopalnych, wybuchowych) oraz zapewnienie systemowego, skoordynowanego i efektywnego reagowania na tego typu zagrożenia kryzysowe.

Opis przewidywanych działań:

doskonalenie funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu sokólskiego w zakresie zapewnienia współdziałania jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej w

przedmiocie zapobiegania zagrożenia życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz usuwania ich skutków.

Priorytet 3: Rozwój lokalnych zasobów ludzkich:

Cele priorytetu:

umożliwienie dostosowania wiedzy, wykształcenia i umiejętności zawodowych do wymogów rynku pracy,
ograniczenie bezrobocia i wzrost zatrudnienia wśród mieszkańców powiatu,
rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych,
zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu grup mieszkańców powiatu.

Działanie 3.1. Wspieranie ustawicznego kształcenia oraz działań na rzecz rozwoju zawodowego.

Cele działania:

umożliwienie dostosowania wiedzy i umiejętności zawodowych mieszkańców powiatu do wymogów rynku pracy,
podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców powiatu,
zmiana kwalifikacji zawodowych osób odchodzących z rolnictwa,
pobudzenie mobilności zawodowej mieszkańców powiatu,
zwiększenie motywacji i szans na samozatrudnienie.

Opis przewidywanych działań:

szkolenie w zakresie podwyższania kwalifikacji zawodowych,
szkolenie młodzieży i osób dorosłych w zakresie języków obcych oraz wykorzystania technik informatycznych,

organizowanie kursów specjalistycznych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych wynikające z potrzeb rozwoju lokalnego,
organizowanie praktyk zawodowych ułatwiających nabycie praktycznych umiejętności związanych z wyuczonym zawodem,
szkolenie w zakresie rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej,
rozwój kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli,
organizowanie usług doradczych wspomagających kształcenie kadry zawodowej,
organizowanie warsztatów edukacyjnych dla młodzieży i dorosłych,
publikacje i seminaria,
wspieranie szans edukacyjnych poprzez system stypendialny,
badania i analizy lokalnego rynku pracy.

Działanie 3.2. Reorientacja zawodowa osób bezrobotnych oraz dotkniętych procesami restrukturyzacji, a także ich aktywizacja zawodowa.

Cele działania:

dostosowanie wiedzy i umiejętności bezrobotnych mieszkańców powiatu do wymogów rynku pracy,
zmiany kwalifikacji zawodowych osób zatrudnionych w restrukturyzowanych branżach i sektorach,
zapewnienie powszechnej dostępności do usług doradztwa zawodowego dla osób korzystających z procesu przekwalifikowania,
wzrost zatrudniania osób bezrobotnych,
zwiększenie szans na samozatrudnienie bezrobotnych.

Opis przewidywanych działań:

świadczenie usług w zakresie pośrednictwa pracy na rzecz bezrobotnych i pracodawców,

świadczenie usług w zakresie poradnictwa zawodowego – udzielanie bezrobotnym pomocy w wyborze nowego zawodu,
kształtowanie pozytywnych postaw bezrobotnych wobec pracy zawodowej i aktywnego poruszania się na rynku pracy poprzez organizowanie zajęć w klubie pracy,
organizowanie szkoleń w zakresie zmiany kwalifikacji zawodowych,
inicjowanie działań mających na celu łagodzenie negatywnych skutków zwolnień grupowych – zwolnienia monitorowane,
wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez organizowanie staży absolwenckich, miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, subsydiowania zatrudnienia młodzieży,
wspieranie przedsiębiorczości poprzez udzielanie kredytów przez banki z częściową dopłatą do oprocentowania bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej i pracodawcom na tworzenie nowych miejsc pracy.

Działanie 3.3. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Cele działania:

poprawa warunków życia i funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
stworzenie warunków do zatrudnienia i przeciwdziałania skutkom bezrobocia osób niepełnosprawnych,
wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym odpowiednio do potrzeb i zainteresowań.

Opis przewidywanych działań:

szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych,

dofinansowanie przystosowania stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych,
dofinansowanie likwidacji istniejących barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności osób niepełnosprawnych,
dofinansowanie funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej.

Działanie 3.4. Zapewnienie pomocy socjalnej i medycznej rodzinom oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Cele działania:

poprawa dostępności usług świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej w zakresie opieki socjalnej, rehabilitacji, przeciwdziałania patologiom społecznym,
rozwój profilaktyki zdrowotnej,
rozszerzenie form opieki socjalnej.

Opis przewidywanych działań:

przygotowanie i realizacja programów na rzecz profilaktyki i promocji zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom,
zapewnienie miejsc w placówkach pomocy społecznej dla dzieci, dorosłych i osób niepełnosprawnych,
utworzenie specjalistycznego konsultacyjnego ośrodka wspierania rodziny,
inicjowanie powstania świetlic terapeutycznych dla dzieci,
inicjowanie powstania rodzinnych domów dziecka i profesjonalnych rodzin zastępczych,
inicjowanie powstania mieszkań chronionych i hoteli.

Priorytet 4: Wzmocnienie potencjału gospodarczego i społecznego powiatu.

Cele priorytetu:

rozwój przedsiębiorczości, szczególnie w sektorze małych i średnich, przedsiębiorstw w miastach i na obszarach wiejskich,
podniesienie poziomu konkurencyjności regionalnej powiatu,
promocja walorów turystycznych i zdrowotnych powiatu,
zachowanie tożsamości kulturowej mieszkańców powiatu oraz ochrona dziedzictwa kulturowego,
tworzenie warunków do nawiązywania współpracy partnerskiej powiatu z partnerami w kraju i z zagranicy,
wzmocnienie pozytywnego wizerunku powiatu.

Działanie 4.1.Rozwój obszarów wiejskich.

Cele działania:

pobudzanie i wzrost przedsiębiorczości osób pracujących w rolnictwie,
zagospodarowanie gleb marginalnych na cele inne niż produkcja rolnicza nieżywnościowa,
ochrona i poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w szczególności w zakresie: utrzymania dobrego stanu sanitarnego, właściwych stosunków wodnych, przeciwdziałania erozji gleb i ich nieuzasadnionego przeznaczenia na cele nierolnicze oraz zwiększenie udziału nawożenia organicznego.

Opis przewidywanych działań:

wspomaganie reorientacji zawodowej mieszkańców wsi,
propagowanie produkcji rolniczej nieżywnościowej, agroturystyka,
organizowanie i udostępnianie szkoleń przekwalifikowujących.

Działanie 4.2. Wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Cele działania:

tworzenie środowiska wspierającego innowacje i zmiany,
integrowanie spraw dotyczących przedsiębiorstw i ich konkurencyjności w
innych politykach wspólnotowych, takich jak: konkurencja, ochrona
środowiska, polityka regionalna, badania i handel,
wspieranie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego,
promowanie przedsiębiorczości jako wartościowej i produktywnej
umiejętności życiowej, zorientowane na klienta i wyższą kulturę usług.

Opis przewidywanych działań:

promowanie możliwości inwestycyjnych w powiecie i w
poszczególnych gminach,
współdziałanie ze stowarzyszeniami przedsiębiorców,
współdziałanie z Agencją Rozwoju Regionalnego – fundusze
poręczeniowe i pożyczkowe,
poprawa dostępu do informacji o ofertach inwestycyjnych poprzez
włączenie się do wojewódzkiego systemu informacji inwestycyjnej.

Działanie 4.3. Wspieranie rozwoju kultury, kultury fizycznej i ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego.

Cele działania:

zwiększenie aktywności społeczeństwa powiatu w zakresie kultywowania
własnych tradycji i rozwoju kultury,
upowszechnianie sportu i kultury fizycznej, a tym samym wpływanie na
rozwój psychofizyczny mieszkańców powiatu,
ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego.

Opis przewidywanych działań:

organizacja imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu powiatowym i ponadpowiatowym,
wspieranie imprez kulturalnych i sportowych organizowanych przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego,
wspieranie i promowanie zespołów kultywujących tradycje folklorystyczne działających na terenie powiatu,
sporządzenie katalogu ludowych twórców artystycznych działających w powiecie i promowanie ich działalności,
zinwentaryzowanie obiektów dziedzictwa kulturowego w powiecie i rozpowszechnianie informacji w tym zakresie.

Działanie 4.4. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi turystyki w powiecie.

Cele działania:

poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu,
poprawa dostępności regionalnych produktów turystycznych,
wzrost liczby gospodarstw agroturystycznych.

Opis przewidywanych działań:

opracowanie i rozpowszechnianie powiatowego informatora atrakcji turystycznych powiatu, z uwzględnieniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,
stworzenie zweryfikowanej bazy informacyjnej o kwaterach agroturystycznych i promowanie jej na powiatowej stronie internetowej,
udzielanie pomocy w wykreowaniu, rozwoju i promocji lokalnych produktów turystycznych,
współorganizacja szkoleń w zakresie usług turystycznych, a w szczególności agroturystycznych,
wspieranie wspólnie z gminami i organizacjami pozarządowymi budowy urządzeń obsługi turystyki (szlaki turystyczne, w tym turystyki kwalifikowanej: pieszej, motorowej, wodnej i konnej),
punkty informacji turystycznej.

Działanie 4.5. Podniesienie standardów obsługi mieszkańców powiatu w zakresie administracji publicznej.

Celem działania jest poprawa warunków obsługi interesantów w odniesieniu do warunków lokalowych, podniesienia jakości, szybkości załatwianych spraw, a także umożliwienia obsługi mieszkańców poprzez wykorzystanie systemów informatycznych.

Opis przewidywanych działań:

modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Sokółce,
rozbudowa i modernizacja informatycznej sieci strukturalnej oraz zakup sprzętu i oprogramowania.

Działanie 4.6. Rozwój współpracy powiatu z partnerami krajowymi i zagranicznymi.

Cele działania:

wzmocnienie pozytywnego wizerunku powiatu w kontaktach lokalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych,
pozyskanie partnerów do realizacji zadań w ramach projektów finansowanych z funduszy unijnych,
stwarzanie możliwości nawiązywania bezpośrednich kontaktów między społecznościami lokalnymi.

Opis przewidywanych działań:

rozwijanie współpracy partnerskiej krajowej i zagranicznej w celu wspólnej realizacji projektów edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych, wspierających działalność gospodarczą,

przedsiębiorczość, rzutujących na poprawę bezpieczeństwa lokalnego społeczeństwa,
rozwijanie współpracy i partnerstwa z Euroregionem Niemen, jednostkami administracji publicznej na Litwie (Kalwaria), na Białorusi (Mołodeczno), nawiązanie nowych kontaktów,
rozwijanie programów międzynarodowej wymiany i współpracy młodzieży,
udział w targach i imprezach promocyjnych.

Działanie 4.7. Promocja Powiatu.

Cele działania:

kreowanie pozytywnego wizerunku powiatu sokólskiego,
promowanie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej powiatu,
usprawnianie przepływu informacji o powiecie, zachodzących procesach gospodarczych, działalności kulturalnej i sportowej, walorach przyrodniczych i turystycznych.

Opis przewidywanych działań:

opracowywanie folderów i innych wydawnictw upowszechniających informacje o powiecie,
udział w targach i imprezach promocyjnych,
współpraca z mediami w kreowaniu wizerunku powiatu,
wykorzystanie strony internetowej powiatu i powiatowego biuletynu informacji publicznej do usprawnienia przepływu informacji o powiecie.

III. POWIĄZANIE PRIORYTETÓW I DZIAŁAŃ Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI W POWIECIE.

Powiat sokólski realizował zadania, które są powiązane z priorytetem 1 (rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój miast i obszarów wiejskich powiatu), poprzez poprawę dostępności i jakości komunikacyjnej powiatu oraz dostosowanie potencjału dydaktycznego do zapotrzebowania rynku pracy.

W latach 2001 – 2004 zorganizowano różnego rodzaju kursy doskonalące i kwalifikacyjne. Ilość, rodzaj kursów oraz liczbę przeszkolonych osób na kursach w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli:

Rok	Lp.	Nazwa kursu	Liczba przeszkolonych osób.	w tym szkolenia indywidualne
2001	1.	Operator sprzętu ciężkiego	12	6
	2.	Obsługa kas fiskalnych	1	1
	3.	Podstawowy kurs z obsługi komputera	16	-
	4.	Prawo jazdy kat. C	5	5
	5.	Prawo jazdy kat. B	1	1
	6.	Kurs dla pracowników prowadzących archiwa zakładowe	1	1
	7.	Drwal – operator pilarki	1	1
	8.	Pracownik ochrony fizycznej i mienia	4	1
	9.	Pracownik administracyjno - biurowy	8	-
	10.	Aparatowy obróbki surowca mleczarskiego	5	-
	11.	Operator wózków widłowych	6	-
	12.	Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw	5	-
	13.	Księgowość komputerowa	10	-
	14.	Palacz c.o. na paliwo stałe i ciekłe	5	5
	15.	Sprzedawca z obsługą kas fisk. i min. sanitarne	10	-
	16.	Administracja siecią Novell	1	1
2002	1.	BHP – szkolenie podstawowe dla służb bhp	2	2
	2.	Prawo jazdy kat. C	5	5
	3.	Prawo jazdy kat. D	2	2
		Pomocnik fryzjera	1	1
	5.	Palacz c.o.	7	7
	6.	Napełnianie zbiorników samochodowych LPG	2	2

	7.	Przewóz materiałów niebezpiecznych ADR	1	1
2003	1.	BHP dla służb bhp	2	2
	2.	Prawo jazdy kat. C	5	5
	3.	Prawo jazdy kat. D	3	3
	4.	Prawo jazdy kat. C+E	5	5
	5.	Konserwacja żurawi	1	1
	6.	Operator koparki	2	2
	7.	Operator równiarki	1	1
	8.	Operator koparko-ładowarki	2	2
	9.	Operator spycharki	1	1
	10.	Operator – wiertnice poziome	1	1
	11.	Spawacz	11	1
	12.	Agent ubezpieczeniowy	1	1
	13.	Fakturzysta z obsługą komputera i kas fiskalnych z min. sanitarnym	24	-
	14.	Specjalista ds. zamówień publicznych	1	1
	15.	Konsultant ds. funduszy europejskich	1	1
	16.	Przewóz materiałów niebezpiecznych ADR	3	2
	17.	Uzyskanie licencji pośrednika w obrocie nieruchomościami	1	1
	18.	Świadectwo kwalifikacji – przewóz rzeczy	15	6
	19.	Świadectwo kwalifikacji- przewóz osób	3	3
	20.	Masaż sportowo-leczniczy	1	1
	21.	Pracownik ochrony osób i mienia do licencji I stopnia	1	1
	22.	Palacz kotłów c. o na paliwo stałe i płynne	3	3
	23.	Obsługa kasy fiskalnej	1	1
	24.	Kompleksowa obsługa i wykorzystanie komputera	4	-
	25.	Asystent menedżersko adm. i fin. firm	20	-
	26.	Kierowca wózków jezdnych z napędem silnikowym	9	-
	27.	Obsługa komp. – Windows, Office, Internet	3	1
	28.	Napełnianie zbiorników samochodowych LPG	2	2
	29.	Przewóz materiałów niebezpiecznych ADR	2	2
	30.	Warsztaty pisania wniosków w sprawie pozyskiwania funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych	1	1
	31.	ABC działalności gospodarczej	10	-
	32.	Koszykarz - plecionkarz	10	-
	33.	Podstawy zasad higieny	2	2
	34.	BHP przy obsłudze kosiarki samobieżnej	1	1
	35.	Pilarz – drwal	16	-

	36.	Sprzedawca z obsługą kas fiskalnych i min. sanitarnym	5	-
2004	1.	Prawo jazdy kat. C	12	12
	2.	Prawo jazdy C+E	4	4
	3.	Kurs dla pracowników prowadzących archiwa zakładowe	1	1
	4.	Przewoźnik drogowy– przewóz rzeczy (świadectwo kwalifikacji)	18	3
	5.	Pilarz – drwal	3	3
	6.	Lider Klubu Pracy	1	1
	7.	Agent celny	10	0
	8.	Planowanie i przygotowywanie projektów z EFS	2	2
	9.	BHP dla służb BHP	2	2
	10.	Eksploatacja urządzeń energetycznych	1	1
	11.	Kierowca wózków jezdnych	3	3
	12.	Operator koparki kl. III	1	1
	13.	Operator zagęszczarki, ubijarki i przecinarki	1	1
	14.	Montażysta rusztowań	1	1
	15.	Operator podajnika do betonu	4	4
	16.	Operator sprzętu ciężkiego	12	2
	17.	Spawacz metodą MAG	10	-
	18.	Operator żurawi	1	1

Celem poprawy środowiska oraz zachowania walorów cennych przyrodniczo terenów powiat sokólski prowadzi działania powiązane z priorytetem 2: Ochrona i poprawa stanu środowiska.

Nakłady finansowe i inwestycje przedstawia poniższa tabela:

Zadanie	Rok realizacji	Koszt zadania ogółem	Środki własne	Środki pozyskane
Modernizacja kotłowni	2002	132 295,82 (inwestycja powiatu sokólskiego)	86 595,82 (PFOŚiGW)	36 700 (pożyczka z WFOŚiGW)
	2002	90 000 (inwestycja SP ZPO Krynki)	10 000	30 000 (pożyczka z WFOŚiGW) 50 000 (PFRON)
„Sprzątanie Świata”	2002	2 500	Wkład rzeczowy	2 500 WFOŚiGW
	2003	2 000	Wkład rzeczowy	2 000 WFOŚiGW
Zakup pojemników do „szo”	1999	64 904	14 904	50 000 (PFOŚiGW)

IV. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wszystkie działania przyjęte w Planie Rozwoju Lokalnego zostaną objęte monitoringiem dostarczającym danych obrazujących postęp we wdrażaniu projektów realizowanych w ramach różnych programów co umożliwi ocenę ich wykonania.

Wskaźniki obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty działań określonych w Planie Rozwoju Lokalnego można ujmować w trzech kategoriach:

- 1/ wskaźniki produktu, które odnoszą się do rzeczowych efektów działania,
- 2/ wskaźniki rezultatu odpowiadające bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z realizacji działań,
- 3/ wskaźniki oddziaływania obrazujące konsekwencje podjęcia określonych działań wykraczające poza efekty natychmiastowe.

Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętymi działaniami, ale pojawiających się po pewnym czasie oraz do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania.

Trudności w przewidzeniu wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności określonych w Rozdziale II działań, z punktu widzenia stosowania się do wymogów określanych w poszczególnych programach, pozwalają jedynie na sformułowanie następujących ogólnych wskaźników monitoringu:

Priorytet 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój miast i obszarów wiejskich powiatu:

- długość zmodernizowanych dróg powiatowych i ulic,
- ilość zmodernizowanych obiektów mostowych,
- ilość zmodernizowanych i wyremontowanych obiektów oświatowych,
- wysokość nakładów na bieżące utrzymanie dróg.

Priorytet 2: Ochrona i poprawa stanu środowiska:

liczba przedszkoli oraz szkół wszystkich szczebli realizujących edukację ekologiczną,
wysokość środków finansowych pozyskanych od sponsorów w ramach edukacji ekologicznej,
ilość sporządzonych uproszczonych planów urządzenia lasów,
ilość zalesionych gruntów w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich.

Ad. Priorytet 3: Rozwój lokalnych zasobów ludzkich:

ilość przeszkolonych osób bezrobotnych i zagrożonych zwolnieniami,
liczba bezrobotnych korzystających z kursów i usług doradczych,
stopa bezrobocia,
liczba osób podejmujących własną działalność gospodarczą,
liczba nowych zakładów produkcyjnych,
liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez powiat,
liczba stypendystów powiatu,
liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu,
liczba osób niepełnosprawnych objętych działaniami rehabilitacji zawodowej i społecznej,
ilość programów profilaktyki zdrowotnej realizowanych w powiecie,
ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, w tym profesjonalnych,
ilość osób korzystających z domów pomocy społecznej,
liczba osób korzystających z mieszkań zastępczych.

Priorytet 4: Wzmocnienie potencjału gospodarczego i społecznego powiatu:

ilość kwater agroturystycznych,
ilość imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych wspomaganych finansowo przez powiat,
wielkość PKB na jednego mieszkańca powiatu.

Monitorowanie wskaźników będzie dokonywane raz w roku na podstawie:

danych statystycznych uzyskanych z WUS i PUP,
danych z ewidencji działalności gospodarczej z poszczególnych gmin,
innych dostępnych sprawozdań i opracowań.

V. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Sokólskiego będzie realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Powiat korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych Unii Europejskiej zobowiązany jest przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych.

Zarządzanie Planem Rozwoju Lokalnego.

Zarządzanie realizacją Planu Rozwoju Lokalnego należy do Zarządu Powiatu.

Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego.

Skuteczność Planu poddawana będzie bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie za pomocą wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności określonych w Rozdziale IV, a także określonych w poszczególnych programach operacyjnych umożliwiających pozyskanie środków unijnych.

Sposoby inicjowania współpracy z organizacjami.

Zasady, obszary, priorytety i formy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami realizującymi działalność pożytku publicznego w zakresie realizacji Planu określać będzie corocznie Rada Powiatu w Programie współpracy Powiatu Sokólskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego począwszy od 2004 r.

Public relations

Zarząd Powiatu informuje i promuje zakres udzielonej pomocy z funduszy strukturalnych. Informowanie i promowanie odbywać się będzie poprzez organizowanie szkoleń i konferencji na temat możliwości wsparcia ze środków UE, o zakresie i wymiarze pomocy unijnej.

VI. PLAN FINANSOWANIA ZADAŃ W LATACH 2004-2006

Realizacja zadań określonych w Programie Rozwoju Lokalnego wymagać będzie wydatkowania w latach 2004-2006 kwoty 59 648 000zł.

Zważywszy na strukturę wydatków budżetowych powiatu, w której tzw. „sztywne” wydatki bieżące stanowiły w 2003 roku 80% budżetu, sfinansowanie zadań ujętych w Programie możliwe będzie jedynie pod warunkiem uzyskania wsparcia z zewnątrz.

Zakłada się, iż finansowanie projektów w okresie 2004-2006 odbywać się będzie następująco:

PRIORYTET 1: ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WSPIERAJĄCEJ ROZWÓJ MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH

Źródła finansowania Planu Rozwoju Lokalnego	Kwota w tys. zł		
	2004 r.	2005 r.	2006 r.
Budżet JST (powiat+gminy)	3 550	3 958	3 026
Budżet Państwa	-	-	-
Środki Prywatne	-	-	-
Środki UE	1 890	10 543	8 743
Inne środki (fundusze celowe)	680	-	-
Razem	6 120	14 501	11 769

Źródło: Opracowanie własne

Plan finansowania zadań zawarty jest w Załączniku Nr 1: Zadania drogowe.

Sytuacja finansowa beneficjenta w latach 1999-2003

W oparciu o dane, obejmujące lata 1999-2003 (tj. od początku powołania powiatów) można stwierdzić, że:

dochody budżetu powiatu, składające się głównie z dotacji i subwencji z budżetu Państwa, w ponad 80% przeznaczone były na wydatki bieżące, związane z realizacją zadań publicznych,

w strukturze wydatków bieżących dominują wydatki ponoszone na zadania opieki społecznej oraz oświaty i wychowania (łącznie od 46% w 1999 roku do 62% w 2003 roku).

ZESTAWIENIE WYKONANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU

	Wykonanie				
	1999	2000	2001	2002	2003
Dochody	26 838 868	35 482 238	40 331 069	36 472 322	30 137 743
Wydatki ogółem	26 413 220	35 078 238	40 916 742	37 879 956	31 460 616
Wydatki bieżące	25 227 667	31 332 186	35 702 616	34 010 474	26 462 083
Wydatki na pomoc społeczną	1 235 984	911 538	2 127 832	2 226 882	2 191 218
Wydatki na oświatę i wychowanie	10 274 806	12 394 865	13 243 058	12 259 687	14 246 295
Wydatki na drogi powiatowe	2 495 468	4 698 863	6 165 270	5 732 739	4 862 361
Pozostałe wydatki (w tym na administrację)	11 221 409	13 325 920	14 166 456	13 791 166	5 162 209
Wydatki inwestycyjne	1 185 553	3 746 051	5 514 126	3 869 482	4 998 533
w tym: inwestycje na drogach	448 569	2 194 618	3 378 910	2 838 050	2 953 655
inne	736 984	1 551 433	1 835 216	1 031 432	2 044 878
% inwestycje/wydatki ogółem	4%	11%	13%	10%	16%
subwencja drogowa	3 508 000	4 637 864	5 723 248	5 446 687	5 654 928
subwencja oświatowa	9 138 640	12 278 431	12 696 688	11 308 857	12 431 017

Źródło: Opracowanie własne

Dochody własne budżetu powiatu, na które składał się: 1% udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, opłaty wnoszone przy załatwianiu spraw z zakresu komunikacji oraz dochody z majątku powiatu, w strukturze dochodów stanowiły od 10% w 1999 r. do 14% w 2003 r.

Stan zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 1 stycznia 2004 wynosił 3 008 000zł, co stanowiło 9,98% uzyskanych dochodów budżetowych za 2003 rok.

Prognoza budżetu i wydatków na lata 2004-2006

Prognozę budżetu na lata 2004-2006 z uwzględnieniem wydatków i źródeł finansowania projektów ujętych w Planie Rozwoju Lokalnego przedstawia załącznik nr 2.

Jak wynika z prognozy istnieje możliwość sfinansowania wszystkich, założonych do realizacji w latach 2004-2006 projektów, bez konieczności zaciągania znaczących kredytów długoterminowych. Planowane do uruchomienia kredyty dotyczą korzystnego (premialnie termomodernizacyjnego) finansowania zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Ze względu na potrzebę prefinansowania wydatków finansowanych z funduszy UE, przewiduje się możliwość zaciągnięcia krótkoterminowych kredytów.